

6 IDENTIFIERING AV OMRÅDEN FÖR LANDSBYGDSUTVECKLING (LIS)

Landsbygdsutveckling kan innebära allt från åtgärder i form av mindre anläggningar för friluftslivet till större grupper av bostadsbebyggelse. Denna utredning är relativt övergripande men ger rekommendationer om vilken typ av LIS-område som kan vara lämplig samt vilken struktur som bör väljas vid respektive utpekad sjö eller sjöområde.

6.1 Valda typer av utvecklingsområden

Kommunen har valt att dela in redovisningen av LIS-områden i två typer av områden:

- ✓ Bebyggelse (redovisas på karta med röd konturlinje)
- ✓ Det rörliga friluftslivet (redovisas på karta med gul konturlinje)

De olika områdena medför olika slags påverkan på strandmiljön. Indelningen tar stor hänsyn till struktur, attraktion och olika värden. Kommunen anser att denna indelning ger bästa möjliga landsbygdsutveckling sett ur ett långsiktigt perspektiv. En differentiering görs däremot så att de sjöar som ligger närmare kollektivtrafikstråk prioriteras för boende i en strävan att stimulera mer hållbara bebyggelsestrukturer.

Utpekade LIS-områden för bostadsbebyggelse är till största delen koncentrerade till de samhällsgeografiska och kommunikationseffektiva stråken, där det finns en bra grundstruktur för nya etableringar.

Åtgärder för det rörliga friluftslivet kan ske i form av större åtgärder, främst inom befintliga anläggningar. Genom att koncentrera utvecklingsinsatserna till områden som redan idag är ianspråktaga för friluftsliv, bedöms påverkan på djur- och växtlivet bli måttlig. Att peka ut dessa som LIS-områden ger möjlighet till ytterligare utveckling, vilket höjer attraktiviteten som turistmål än mer. Mindre åtgärder för det rörliga friluftslivet kan medges vid känsliga miljöer med ett flertal naturvärden men som ur landsbygdsutvecklingsperspektiv är mycket attraktiva, t.ex. områden intill sjön Åsnen, sjöarna kring Övre Aramo, mindre sjöområde kring södra och norra Rimshult samt sjölandskapet kring Yxnanäs.

6.2 Bebyggelsestrukturer

Lämpliga bebyggelsestrukturer inom de olika utvecklingsområdena ovan varierar beroende av vilken grad av påverkan de medför. När ett projekt möter platsen uppstår det oftast små eller stora konflikter. Ett strandområde är mycket känsligt och bör exploateras efter de lokala förutsättningarna. Föreslagna bebyggelsestrukturer förhåller sig framförallt till platsens tålighet men också till grundsyftet för detta tematiska tillägg, att exploateringen skall ge en långsiktigt hållbar landsbygdsutveckling. Nedan beskrivs utvecklingsmöjligheter efter påverkansgrad, liten påverkan till stor påverkan.

6.2.1 Kompletterande bebyggelse

Kompletterande bebyggelse som följer befintliga vägar och bebyggelse. Det kan handla om två till tio villor/fritidshus eller mindre gårdar. Den lilla bygatan förstärks och lucktomter bebyggs med följd att befintlig infrastruktur kan användas och i förlängningen även förstärkas. Ny bebyggelse i form av t.ex. mindre hästgårdar eller byggnader i anslutning till befintliga gårdar kan stärka gårdsstrukturen vilket gör landsbygden levande samtidigt som kulturmiljön värnas. Vid befintliga turistanläggningar kan åtgärder i form av campingplatser, stugor m.m. utveckla anläggningens attraktivitet ytterligare.

Påverkan på omgivningen vid en utveckling i form av kompletterande bebyggelse blir relativt liten men kan med rätt utformning utgöra ett attraktivt komplement till det befintliga. Hänsyn och anpassning till befintlig bebyggelse är särskilt viktigt inom denna struktur.

6.2.2 Spridd/gles bebyggelsestruktur

En spridd villastruktur kan vara ett alternativ där efterfrågan är liten och för sjöar där slitaget på omgivningarna bör hållas lågt. Exploateringen följer befintliga vägar. Här eftersträvas en ganska stor privat zon runt varje bostad. Även en fri passage till strandområdet är viktig att bevaka.

Då denna form av utveckling berör nya strandområden innebär det en större påverkansgrad än vid kompletterande bebyggelse ovan. Dock påverkas befintlig bebyggelse/boende i en mindre grad.

6.2.3 Tät bebyggelsestruktur med strandkontakt

Denna struktur kan innehålla villor, fritidshus, par- eller radhus vilket därmed ger en relativt hög påverkansgrad på strandområdet. Här kan det även handla om att anlägga ny infrastruktur. Vid rätt sjö och strand kan denna struktur ge en direkt landsbygdsutveckling och därmed påverka det lilla samhället i rätt riktning – framåt!

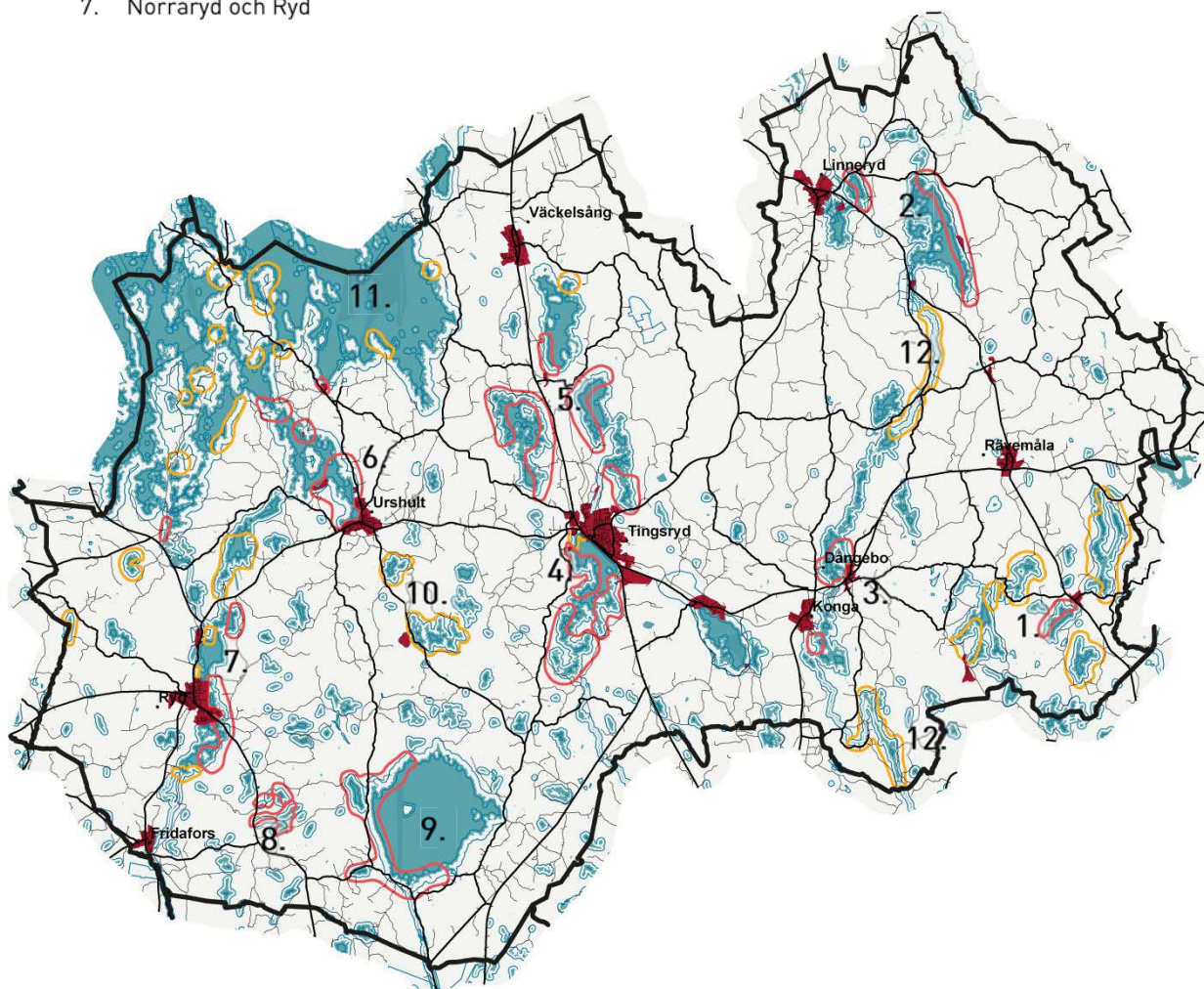
Följande sidor, markerade med en blå linje i nederkant, redovisar samtliga områden i kommunen som pekats ut som lämpliga för landskapsutveckling i form av LIS.

6.3 LIS-områden i Tingsryds kommun

För följande 12 sjöar anges vissa strandområden som lämpliga LIS-områden för det rörliga friluftslivet eller för boende. Varje utpekad LIS-område kommer sedan att studeras mer i detalj vad gäller lämplighet vid en revidering av gällande översiktsplan, där kommunen även beslutar om en fördjupning för något område behöver upprättas för att underlätta hanteringen av dispensansökningar. Detta kan resultera i en senare justering av nu utpekade LIS-områden. Tills dess gäller nedan beskrivna områden, enligt de principer och restriktioner som anges i detta tematiska tillägg och som bedöms kunna ligga till grund för olika former av landsbygdsutveckling.

Studerade områden för landsbygdsutveckling i Tingsryds kommun

1. Sjölandskapet kring Yxnäs	8. Mindre sjöområde kring
2. Linneryd	Södra och Norra Rimshult
3. Dångebo och Konga	9. Mienområdet
4. Tingsryd	10. Sjöarna kring övre Aramo
5. Sjöarna kring Kvarnamåla	11. Områden vid sjön Åsnen
6. Urshult	12. Ronnebyån (södra och norra)
7. Norraryd och Ryd	

Kartan ovan redovisas även i större format i kapitel *Bilagor*, sidan 84.

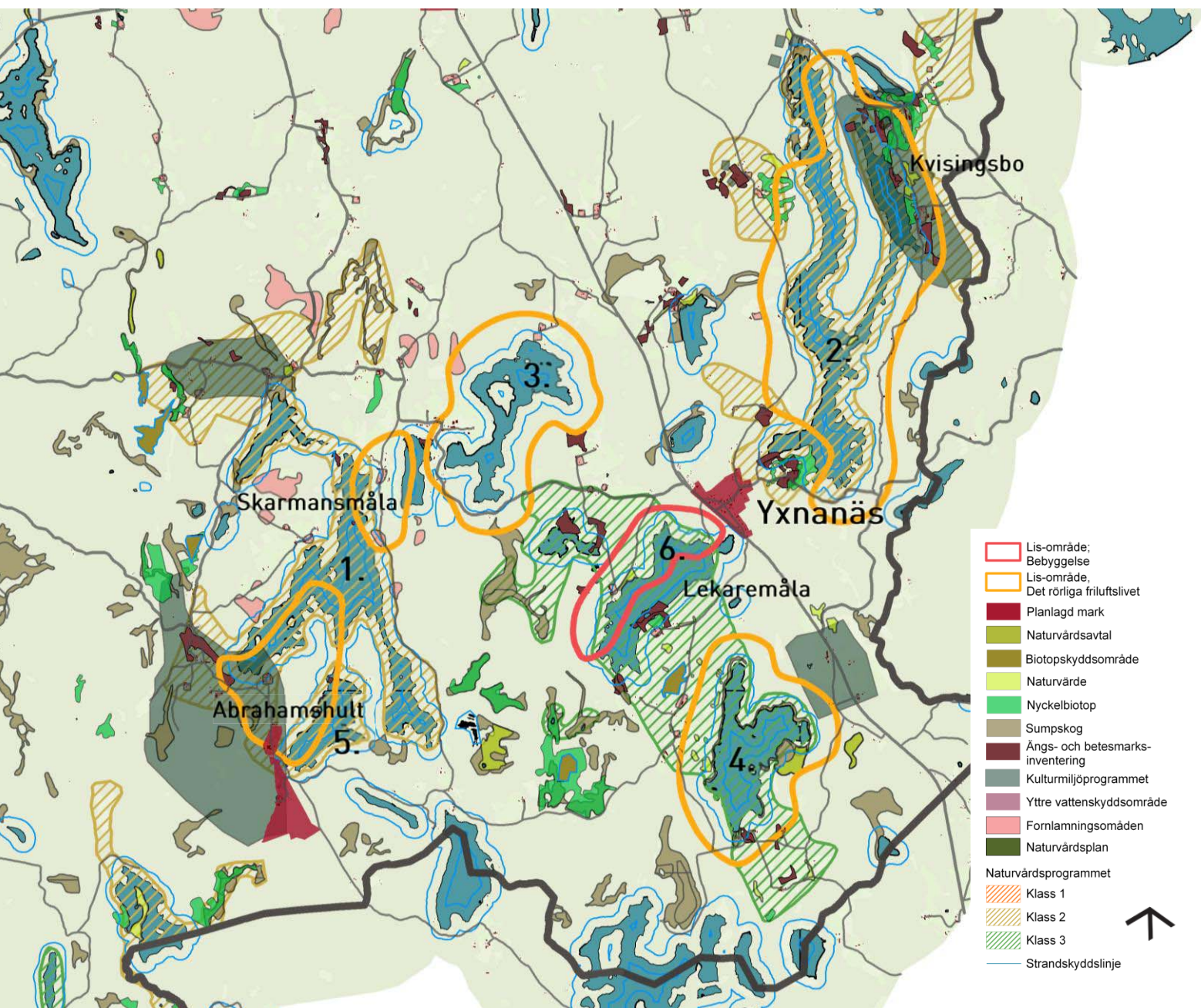
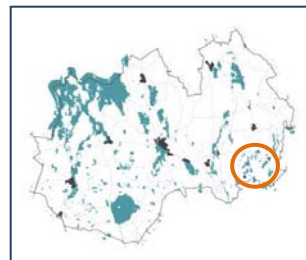
1. SJÖLANDSKAPET KRING YXNANÄS

Berörda sjöar

1. Kvinnen	3. Ysjön	5. Kalven
2. Kvesen	4. Östersjön	6. Djupasjön

Prioriterade områden

Abrahamshult	Kvisingsbo
Lekaremåla	Skarmansmåla

LIS-områden för sjölandskapet kring Yxnanäs i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Sjölandskapet kring Yxnanäs är enligt de kommunala urvalskriterierna en *attraktiv nod med många kvaliteter* och utgör ett *område med goda naturförutsättningar* samt innehåller till viss del *befintliga anläggningar för det rörliga friluftslivet*. Området ligger i kommunens sydöstra del och tangerar väg 122 som är ett kommunikationseffektivt stråk. Området korsas dessutom av en busslinje. Yxnanäs har ca 40 åretruntboende och ortens bebyggelse präglas delvis av historien som stationssamhälle. Området har cykelavstånd till Rävemåla, Dångebo och Konga, där det finns kommunal service.

Landskapet kring Yxnanäs innefattar ett flertal mindre gårdar och byar. Flertalet av gårdarna har ett högt läge med vackra utblickar. Tillgängligheten till stränderna är förhållandevis god med bra vägar och tillgänglig natur. Sjölandskapet består av vackra flikiga bergbäckensjöar. Vattenvegetationen är mycket intressant och kringliggande betesmarker är till större delen ogödslade. Viss del av strandområdet består av odlad mark och blandskog med övervägande del barrskog. Området har goda möjligheter att utvecklas med åtgärder för det rörliga friluftslivet.

Sjölandskapet berörs inte av några riksintressen men av ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 2 och 3, ängs- och betesmarksinventering, kulturmiljöprogrammet samt ett fåtal exempel på sumpskog, fornlämningsområden, nyckelbiotoper och naturvärde (se karta föregående sida). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Abrahamshult – vy och strandmiljö

Hela området är i äldre översiktsplan från 1991 (se sid 21) redovisat som ett så kallat FRI-område. Framförallt gäller det mindre åtgärder för redan etablerade aktiviteter som fiske, vandringsleder och cykelleder. Bland de områden som pekas ut som prioriterade områden för friluftslivet återfinns bland annat Abrahamshult där det idag finns en befintlig turistanläggning samt ett detaljplanelagt område för fritidshus i nära anslutning.

Typ och struktur

Inom området föreslås LIS-områden för boende men framförallt områden för det rörliga friluftslivet. Hela området med angivna sjöar ingår i utvecklingsområde för det rörliga friluftslivet vilket kommer att preciseras i samband med att den kommunomfattande översiktsplanen aktualiseras samt i kommande planläggning.

Området rekommenderas innehålla bebyggelsestrukturer med mycket liten till liten påverkan. Områdets karaktär och kvalitet ska bibehållas så att attraktiviteten i landskapet kvarstår. Det är landskapet inklusive sjöarna som utgör kvaliteten. Åtgärder för friluftslivet ska prioriteras och koncentreras till befintliga anläggningar och leder. Gårdsstrukturen och den glesa strukturen längs de slingriga vägarna ska förstärkas med t.ex. permanentboende nya gårdar i form av hästgårdar, fritidshus samt bebyggelse för att främja friluftslivet och turismen. Inom gulmarkerade områden utvecklas boende med koppling till det rörliga friluftslivet.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Det rörliga friluftslivet ger sysselsättning.
- ✓ En utökning av friluftslivet med koppling till fiske och cykel- och vandringsturism ger en levande landsbygd med en förlängd säsong.
- ✓ Utvecklingen föreslås återhållsam i denna del av kommunen men med föreslagna åtgärder är målet att Yxnanäs och Abrahamshult stärks som knutpunkt/bas för det rörliga friluftslivet i den östra delen av kommunen.
- ✓ En utveckling av sjölandskapet kan stärka orter som Rävemåla, Dångebo och Konga men också kommunen som helhet.
- ✓ Förtätning av befintliga gårdar och stråk ökar möjligheten för åretruntboende.
- ✓ Föreslagna LIS-områden kan bidra till att Yxnanäs kan förstärkas med lokal service.
- ✓ Skapar förutsättningar för gemensam infrastruktur.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet förstärks.

Mycket liten till liten påverkan

2. LINNERYD

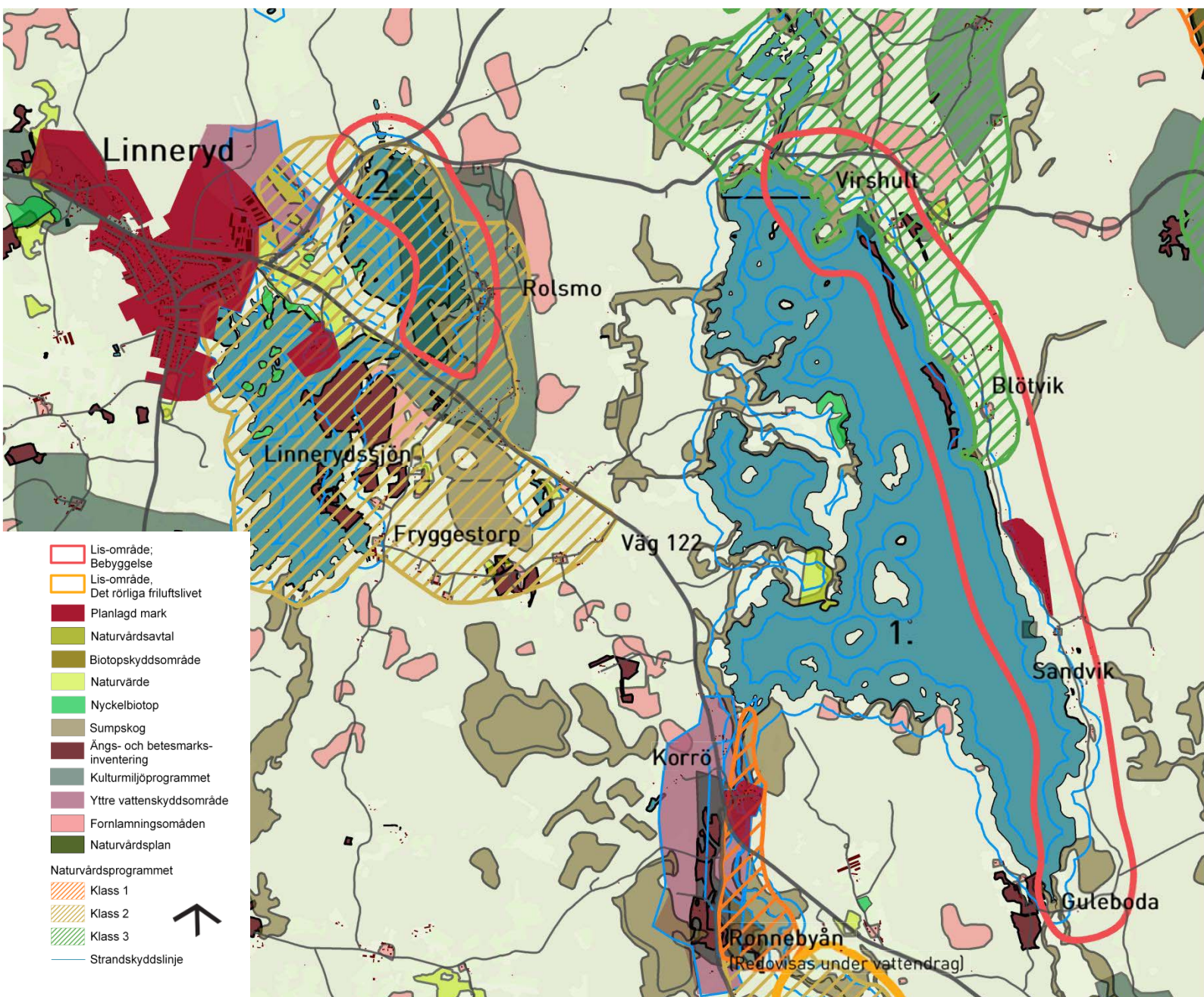
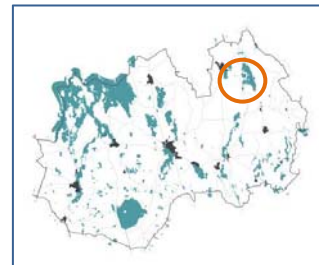
Berörda sjöar

1. Viren
2. Rolsmosjön

Prioriterade områden

Området kring Rolsmo

Virens östra strandområde mellan Virshult och Guleboda

LIS-områden för sjöar i Linneryd i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Uttekade LIS- områden uppfyller kriterierna *närhet till kommunikationseffektiva stråk, område med goda naturförutsättningar* och till viss del *redan ianspråktaga sjöar och stränder*, vilket ger samhället goda utvecklingsmöjligheter för boende. Linneryd ligger i nordöstra delen av kommunen längs väg 122, 23 km från centralorten. Samhället har en del service och är ett industrisamhälle där träindustrin dominerar. Linneryd ligger i skärningspunkten för länsvägarna som leder från Småland till Öresundsregionerna. De två utpekade LIS-områdena har dessutom cykelavstånd till Linneryd.

Linneryd gränsar till Linnerydssjön och Rolsmosjön. Inom området inryms även sjön Viren. Inom utpekade LIS-områden finns befintlig bebyggelse i form av fritidshus och permanentbostäder. Dessa återfinns i gles gårdsstruktur eller längs de slingriga vägarna, relativt strandnära. De flacka stränderna kan eventuellt medföra en översvämningsrisk.

Föreslagna LIS-områden ligger i västerläge vilket är mycket attraktivt som boendemiljö. Inom båda områdena kommer befintlig väg till största delen skilja stranden från ny bebyggelse, vilket ger en liten påverkan på strandområdets växt- och djurliv samt strandens tillgänglighet för allmänheten.

Inom utpekade LIS-områden finns ett väl utbyggt vägnät. Befintlig bebyggelse vid sjön Viren har kommunalt vatten från Korrö via ledning över vattnet. Vägen längs sjön Viren utgör även en vandringsled.

Vy över sjön Viren. I bakgrunden skymtas Linnerydssjön samt Rolsmosjön.

I stort består LIS-områdena med omgivning av skogsmark med inslag av odlingsmark. Utpekade sjöar är flikiga med ett flertal mindre öar. Stränderna är relativt flacka och övervägande tillgängliga. Öster om Linneryd finns ett odlingslandskap med stora kultur- och naturvärden. Detta område inryms delvis inom utpekat LIS-område. På näset mellan Linnerydssjön och Rolsmosjön ligger Ljuva Mon, ett naturvårdområde med vackert tallskogsområde. Detta område kan dock inte pekas ut som LIS-område då intilliggande område utgörs av naturreservat.

Den biologiska mångformigheten i angivna sjöar får anses som tämligen hög, främst beroende på en relativt artrik fiskfauna, stor sjöyta, ett högt flikighetstal samt omväxlande strandlinje. Sjön Viren är en utpekad fiskesjö med utbyggd tillgänglighet för verksamma fiskare. Viren är en grund skogssjö med många blockiga öar och mycket rik vegetation. Den utnyttjas som vattentäkt och är påverkad av utsläpp från pappersbruket i Lessebo. Sjön och dess omgivningar har stora biologiska och landskapsmässiga värden. Rolsmosjön ligger vid ett biflöde till Ronnebyån. Grannsjön Linnerydssjön är sänkt vilket har resulterat i att landvinningarna blivit buskbevuxna kärrmarker och att sjön vuxit igen kraftigt. Rolsmosjön har bättre standard med bra bottenvegetation. Rolsmo har ett mycket vackert odlingslandskap, som präglas av bebyggelsen (tvåvånings parstugor) och läget intill väg nära sjö.

Sjölandskapet berörs inte av några riksintressen men ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 2 och 3, ängs- och betesmarksinventering, naturvärde, kulturmiljöprogrammet och fornlämningsområden (se karta sid 30). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Typ och struktur

Sjöarna och dess omgivningar utgör ett attraktivt område för permanent- och fritidsboende. LIS- områdena rekommenderas innehålla bebyggelsestrukturer med liten påverkan. Bebyggelsen ska prioriteras och koncentreras till den befintliga strukturen, gårdar och bebyggelse längs slingriga vägar. LIS-områdena tål en exploatering med kompletterande bebyggelse i form av t.ex. fritidshus eller "hästgårdar". Stor hänsyn bör tas till befintlig bebyggelse och känsliga strandområden.

Liten påverkan

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Större delen av områdena är redan ianspråktaga av gles bebyggelse längs med befintliga vägar. LIS- områdena består till största delen av kompletterande bebyggelse.
- ✓ Nya bostäder kan bidra till att upprätthålla lokal service.
- ✓ Hästgårdar kan öka attraktiviteten.
- ✓ Skapar förutsättningar för gemensam infrastruktur.

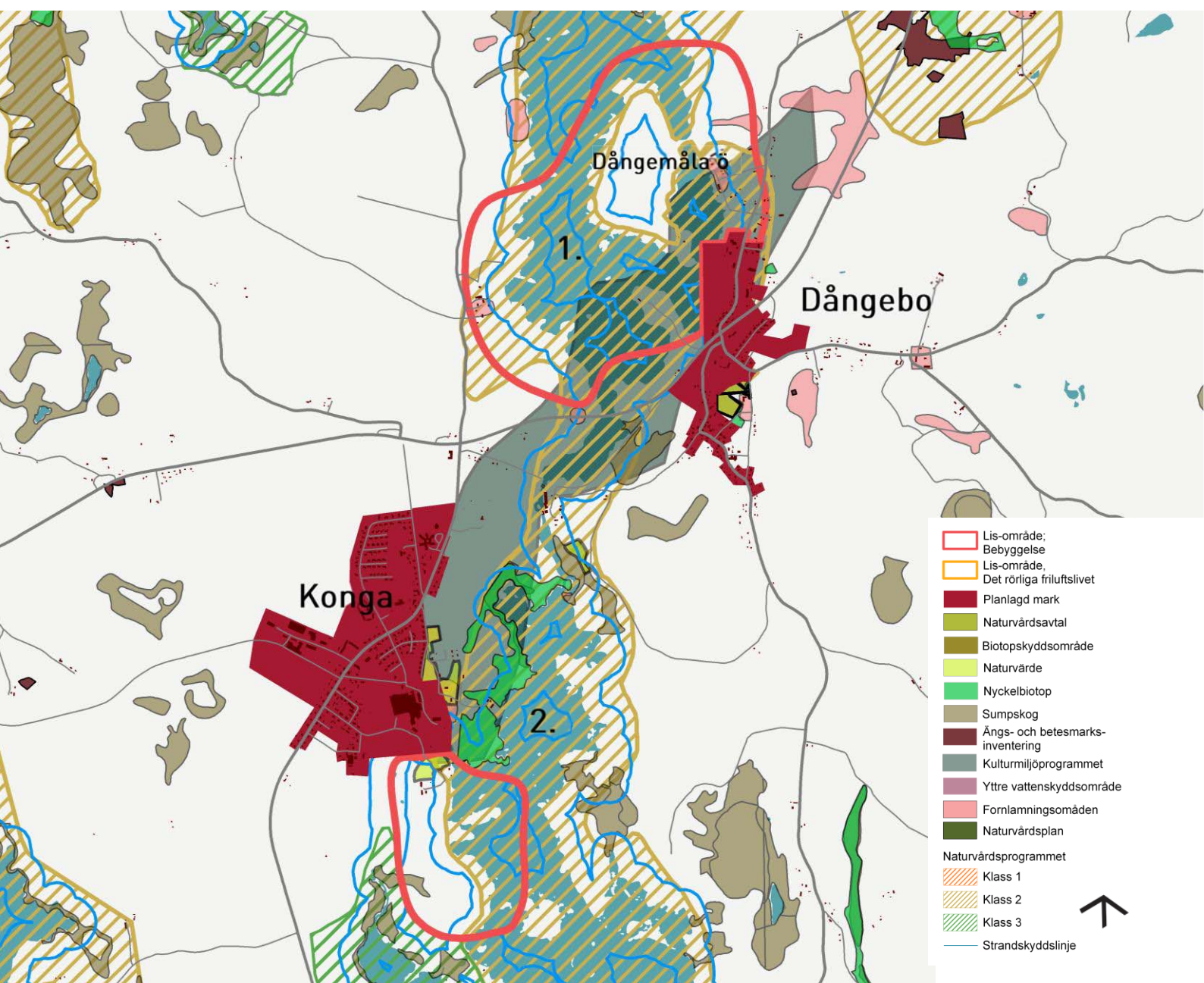
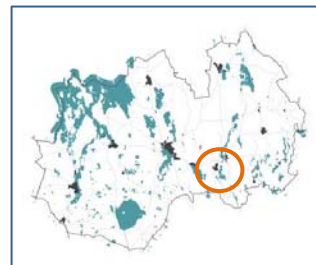
3. DÅNGEBO OCH KONGA

Berörda sjöar

1. Sandsjön
2. Krokfjorden

Prioriterade områden:

Dångemåla ö
Norr om Dångemåla
Västra stranden (Krokfjorden)

LIS-områden vid Dångebo och Konga i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Dångebo och Konga ligger i östra delen av kommunen längs väg 120, ca 11 km från centralorten. Konga har en relativt bra kommunal service och är ett industrisamhälle där verkstadsindustrin dominerar. Samhället ligger i direkt anslutning till sjön Krokfjorden. I kommunens översiktsplan pekas Konga ut som ett samhälle med möjligheter till strandnära boende. Konga har vackra tätortsnära strövområden. Dångebo ligger i direkt anslutning till Sandsjön och delas av väg 120 i två olika områden. Bebyggelsestrukturen varierar från tät äldre bebyggelse till randbebyggelse längs gamla vägar. Både permanent- och fritidshusboende förekommer inom området. Utanför Dångebo ligger Dångemåla ö, vilken ingår i utpekade LIS-område.

Utpekade LIS-områden uppfyller kriterierna *samhällsgeografiskt stråk där varje ort utgör en viktig nod* och till viss del *områden med goda naturförutsättningar*, vilket ger samhället goda utvecklingsmöjligheter för boende och verksamheter. Utpekade LIS-områden har cykelavstånd till närliggande samhälle.

Samhällena angränsar till de relativt stora sjöarna Krokfjorden och Sandsjön som mynnar i Ronnebyån. Sjöarna är påverkade av föroreningar som gett bestående igenväxning i lugna vikar. Krokfjorden är mest påverkad. Mellan Konga och sjön finns ett värdefullt lövskogsområde, Sörängen. Det har antagligen uppkommit genom igenväxning av hagmark och domineras nu av ek. Strandområdet är relativt svårtillgängligt. Idag har man ingen direkt kontakt mellan samhället och sjön, vilket skulle vara en kvalitet för framtiden.

Vy över Södra Sandsjön

Sandsjön är lättillgänglig men samtidigt vildmarksbetonad. Den har på båda sidor barrskog med inslag av lövskog. Några badplatser finns, men långa sträckor kan vara mycket blockiga. Utpekad LIS-område ligger i södra delen av sjön i anslutning till Dångebo. Här finns artrika slätterängar och värdefull barrskogssluttning. I sin helhet har området en vacker landskapsbild och stor betydelse för friluftslivet med leder för kanot, cykel och vandring.

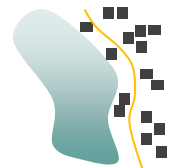
LIS- områdena berörs inte av några riksintressen men ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 2, kulturmiljöprogrammet samt ett litet fornlämningsområde (se karta sid 33). Dångemåla ö har inga skyddsvärda områden. Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Typ och struktur

Sjöarna och dess omgivningar utgör attraktiva områden för permanent- och fritidsboende. LIS- områdena bedöms klara bebyggelsestrukturer med liten till ganska stor påverkan. Bebyggelsen ska prioriteras och koncentreras i direkt anslutning till samhällena samt Dångemåla ö. Hänsyn bör tas till befintlig bebyggelse och känsliga strandområden.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Nya bostäder kan bidra till att upprätthålla lokal service i Konga.
- ✓ Kongas attraktivitet som ett samhälle med strandkontakt synliggörs och tas tillvara vilket kan ge sysselsättningseffekter och ett ökat serviceutbud.
- ✓ En förtätning vid Sandsjön inklusive Dångemåla ö kan ge ökade förutsättningar för service i Dångebo.
- ✓ Förtätning av befintliga gårdar och stråk vid Sandsjön ökar möjligheten att befolka samhället året om.

Liten till ganska stor påverkan

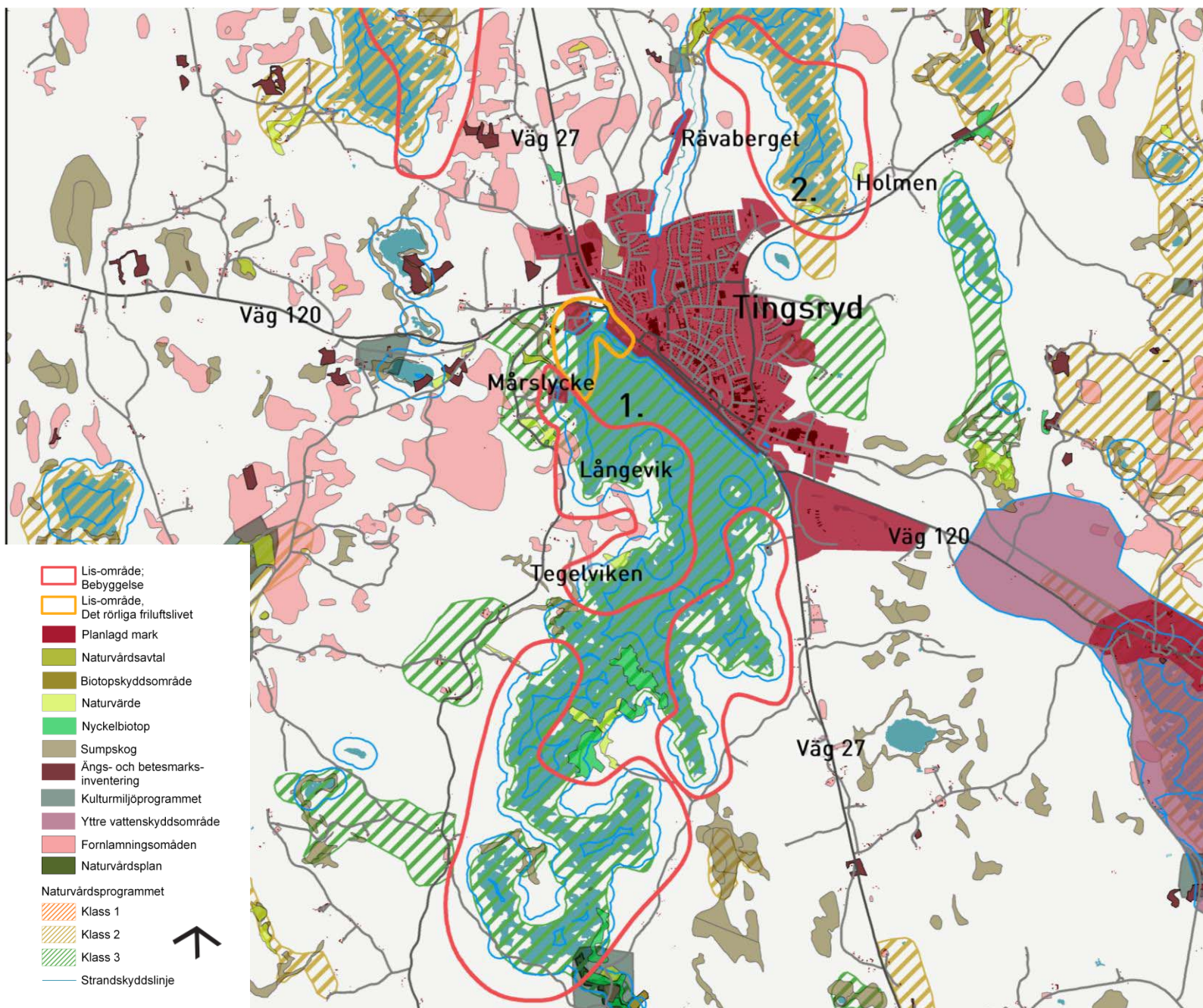
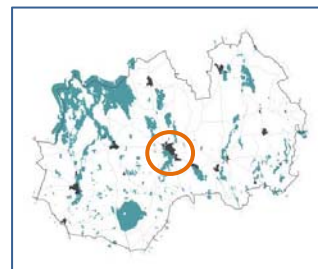
4. TINGSRYD

Berörda sjöar

1. Tiken
2. Ygden (södra delen)

Prioriterade områden

Mårslycke- Långevik- Tegelviken
Rävaberget- Holmen

LIS-områden vid Tingsryd i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Samhället Tingsryd har ca 3000 invånare. Samhället har fullt utbyggd kommunal service och ett flertal större arbetsgivare. Orten har utvecklats mellan sjöarna Tiken och Ygden. Här finns goda förutsättningar för att skapa trevliga bostadsmiljöer i strandnära lägen. Tingsryd tätort är centralort och har en viktig roll i utvecklingen av kommunen. Utpekade LIS-områden ligger i direkt anslutning till Tingsryd med bra förutsättningar för kommunikationer och delvis utbyggd infrastruktur.

Utpekade LIS-områden kring Tingsryd uppfyller kriterierna *kommunikationseffektiva stråk, samhällsgeografiskt stråk där varje ort utgör en viktig nod, redan ianspråktaga sjöar och stränder* (framförallt Tiken) och *områden med goda naturförutsättningar* (framförallt Tiken), vilket ger samhället goda utvecklingsmöjligheter för boende och verksamheter. Utpekade LIS-områden har cykelavstånd till Tingsryds samhälle.

Ygden har mycket blockiga stränder, småöar och grund. Stränderna är relativt svårtillgängliga med strandskog av både barr och löv. Tiken är mestadels grund och blockig med lång strandlinje, rik på uddar och öar. Omgivningarna utgörs av barrskog med inslag av lövskogsområden. Tiken angränsar till Tingsryds tätort och har betydelse för allmänhetens friluftsliv. Sjön och dess omgivningar har stort värde för landskapsbilden och för Tingsryds samhällsiluett.

Området Mårslycke vid sjön Tiken har ett flertal utvecklingsalternativ med många intressenter. För att området ska få en bra utveckling som överensstämmer med befintlig verksamhet samt uttalade planer inrymmer LIS-området såväl *åtgärder för det rörliga friluftslivet* som för *boende*. Åtgärder för det rörliga friluftslivet har en minde påverkansgrad på strandområdet och inryms därför även inom utvecklingskategorin boende.

Vy över sjön Ygden mot sågverkstomten och Rävaberget.

LIS-områdena berörs av riksintresse för skyddade vatten enligt 4 kap miljöbalken. Riksintresset ska förhindra ytterligare vattenkraftsutbyggnad i Bräkneån och Mörrumsån med tillhörande vattenområden, källflöden och biflöden. Området berörs även av ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 2 och 3, spridda fornåkrar samt enstaka naturvärden och nyckelbiotoper (se karta sid 36). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989). Analyser av området visar att det är möjligt att lokalisera bebyggelse och anläggningar inom området om stor hänsyn tas till landskapet och kulturmiljön.

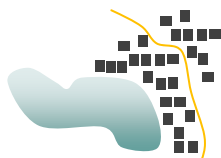
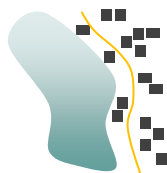
Extra hänsyn bör tas vid utformning av nya gator, anslutningsvägar och vatten- och avlopp. Ingrepp i lövskogen ska göras med stor hänsyn till miljön och vegetation i form av att större träd ska sparas så långt det är möjligt. Allmänhetens friluftsliv påverkas i liten grad av förändringarna.

Typ och struktur

Tiken och Ygden med dess omgivning kan utvecklas till attraktiva områden för åretruntboende i form av t.ex. villaområden. LIS-områdena bedöms klara en bebyggelsestruktur med stor påverkan, *spridd/gles struktur* samt *tät struktur med strandkontakt*.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Nya bostäder stärker Tingsryd som centralort.
- ✓ Bidra till att öka befolkningsunderlaget.
- ✓ Ger långsiktiga sysselsättningseffekter.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet stärks.

Stor påverkan

5. SJÖARNA KRING KVARNAMÅLA

Berörda sjöar

1. Hyllen
2. Fiskestadssjön
3. Ygden (norra delen)

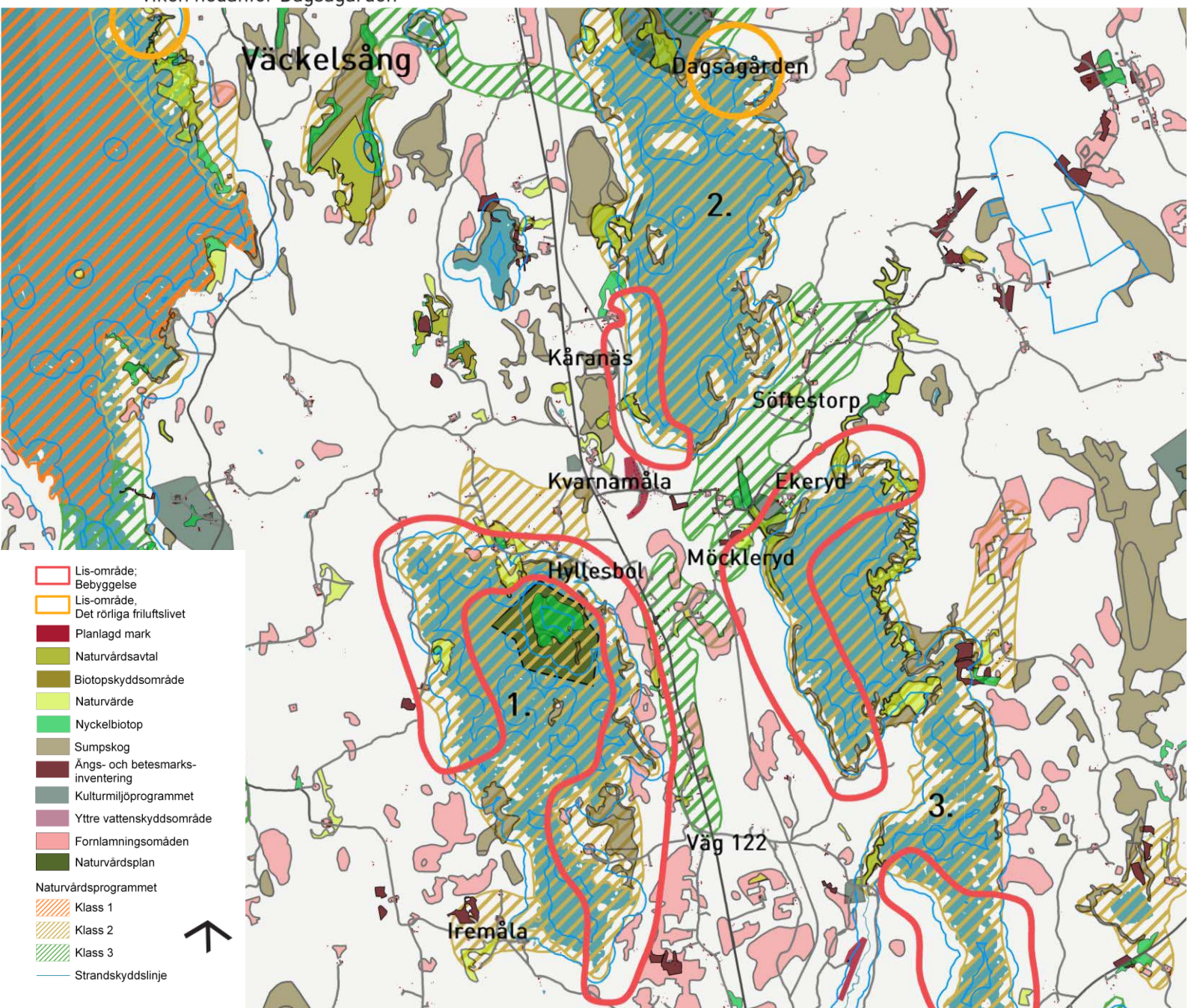
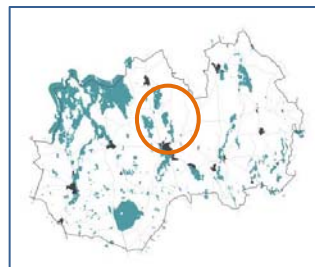
Prioriterade områden

Området mellan Hyllesbol och Ekamåla

Kåranäs

Strandområden intill Söftetorp, Ekeryd och Möckleryd

Viken nedanför Dagsagården

LIS-områden vid sjöarna kring Kvarnamåla i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Uttekade LIS-områden uppfyller kriteriet *kommunikationseffektiva stråk* med direkt kontakt med väg 27, vilket ger samhället goda utvecklingsmöjligheter för boende. Områdena är till viss del *redan ianspråktagna* och har *varierade naturförutsättningar*. Uttökade LIS-områden ligger mellan två samhällen och har därmed cykelavstånd till både Tingsryds samhälle och Väckelsång. Området kring Kvarnamåla korsas av vandrings- och cykelleder och sjöarna är utpekade fiskesjöar.

Idag finns det både permanent- och fritidsboende inom utpekade LIS-områden. Dessa återfinns både i gårdsstruktur men framförallt i gles struktur längs med befintligt vägsystem. Området har mycket bra bussförbindelser till centralorten och angränsande kommun.

Hyllen är en sjö med många småöar och flikiga stränder. Barrskog når oftast ner till stranden, men vacker lövskog finns vid Iremåla, Ekemåla, Uvanäs, Hyllesbol och Hölebol. Fiskestadssjön omges till största delen av flacka och skogsbevuxna stränder. Sjön Ygden beskrivs under område 4, Tingsryd (sid 36 ff). Sjöarna har mycket stora landskapsmässiga och biologiska värden.

LIS-områdena berörs av riksintressen enligt 4 kap miljöbalken, skyddade vatten och Åsnen – Mienområdet. Vidare berörs ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 2 och 3, naturvårdsplan, små områden innefattande spridda fornlämningar och områden upptagna i ängs- och hagmarksinventeringen (se karta föregående sida). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdsprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

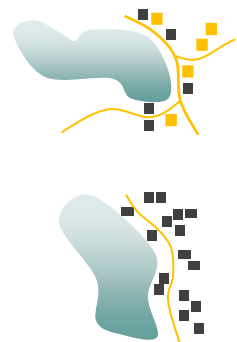
Vy över sjön Hyllen. Ygden skymtar i bakgrunden.

Typ och struktur

Områdena kring Kvarnamåla kan utvecklas till attraktiva områden för både permanent- och fritidsboende. LIS-områdena bedöms klara en bebyggelsestruktur med liten till ganska stor påverkan. Bebyggelsen bör koncentreras i anslutning till befintliga vägar. Kommunen är mycket restriktiv till en större exploatering. Området ska behålla sin karaktär. Hänsyn bör tas till befintlig bebyggelse, vattenskyddsområde, känsliga strandområden samt närliggande naturreservat och natura 2000-områden.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Nya bostäder kan bidra till att upprätthålla lokal service i Tingsryd och Väckelsång.
- ✓ Kan bidra till att öka befolkningsunderlaget.
- ✓ Kan ge underlag till förbättrad infrastruktur.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet stärks.
- ✓ Närheten till väg 27 kan ge möjligheter att stärka närområdet vad gäller sysselsättning och service (liten skala).
- ✓ Mindre hästgårdar kan öka attraktiviteten i området.

Liten till ganska stor påverkan

6. URSHULT

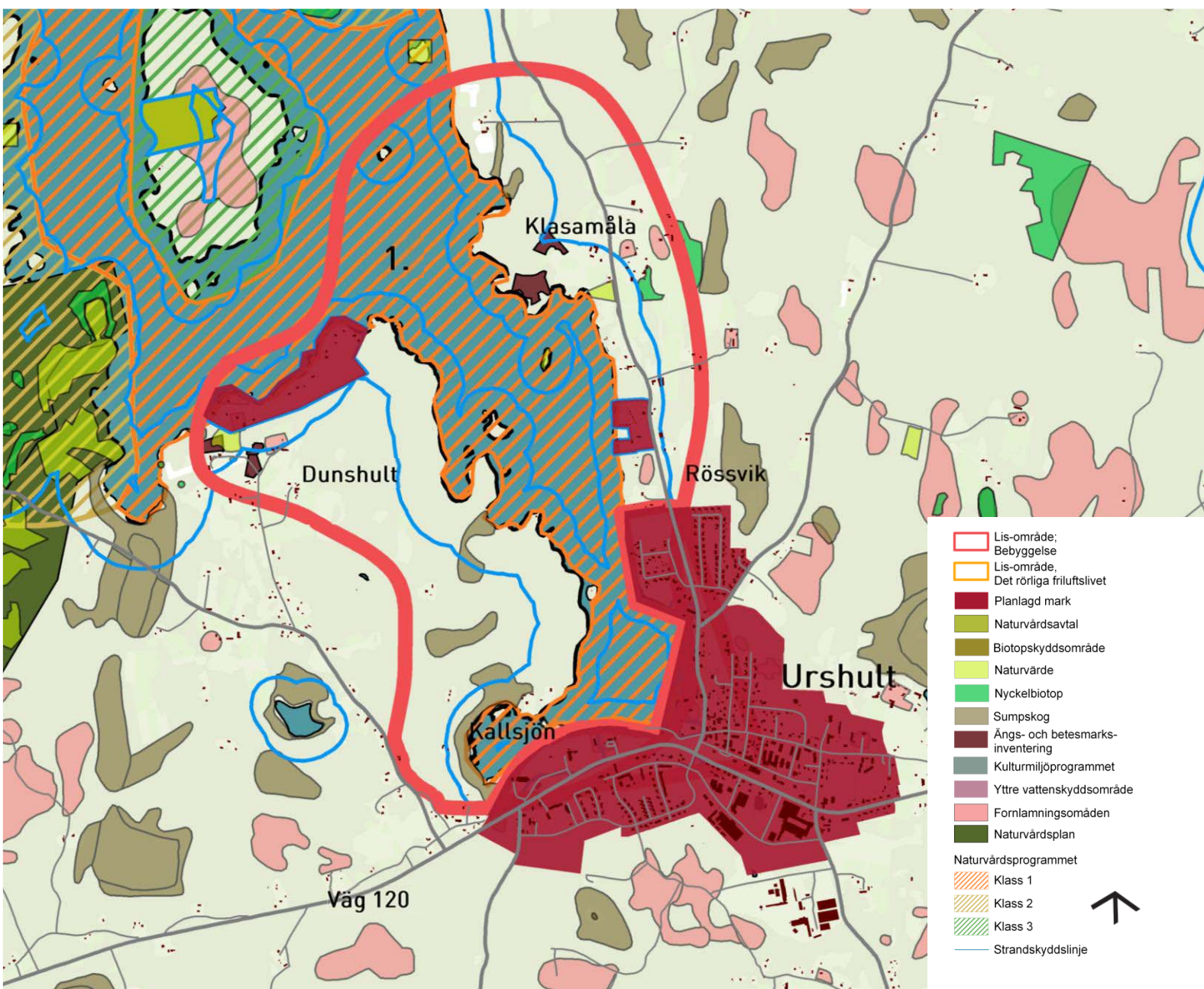
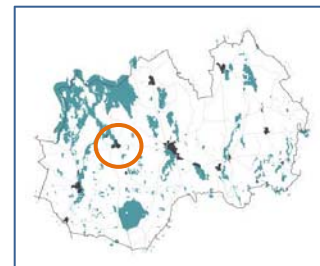
Berörda sjöar

1. Åsnen

Prioriterade områden

Dunshult

Rössvik

LIS-områden vid Åsnen i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Urshult ligger vid en av sjön Åsnens sydliga flikar. Urshult hade järnvägsförbindelse fram till 1960-talet, vilket präglar samhällets utveckling. Idag utgör järnvägsområdet en sammanhållande grön korridor som är en stor tillgång för de oskyddade trafikanterna. Väg 120 sträcker sig genom samhället, vilket skapar goda kommunikationer. Urshult har en väl utbyggd service.

I Urshult finns det ett antal planlagda tomter för småhus, dock inte med strandkontakt. Sjön Åsnen är en viktig kvalitet att ta vara på som gör samhället attraktivt som boendeort. Urshult tangeras av ett flertal vandrings- och cykelleder t.ex. Sverigeleden och Åsnen runt. Aktuell del av Åsnen har bra fiske- och badmöjligheter.

Föreslagna LIS-områden utgör en naturlig bebyggelseutveckling för Urshults samhälle. LIS-områdena uppfyller kriteriet *samhällsgeografiskt stråk där varje ort utgör en viktig nod*, vilket ger samhället goda utvecklingsmöjligheter för boende. Områdena är till viss del redan ianspråktagna och har goda naturförutsättningar. Området vid Rossvik berör även en befintlig anläggning för det rörliga friluftslivet (Rävabäckens camping). Utpekade LIS-områden har cykelavstånd till Urshult och vackra omgivningar vid sjön Åsnen. Åsnen beskrivs ytterligare under område 11, *Åsnenområdet* (sid 57 ff).

LIS-områdena berörs av riksintressen enligt 4 kap miljöbalken, skyddade vatten och Åsnen – Mienområdet, riksintresse för friluftsliv samt tangerar delvis riksintresse för naturvård. Vidare berörs ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 1, sumpskogar samt små områden med spridda fornlämningar, naturvärde och områden upptagna i ängs- och hagmarksinventeringen (se karta sid 42).

Vy över sjön Åsnen.

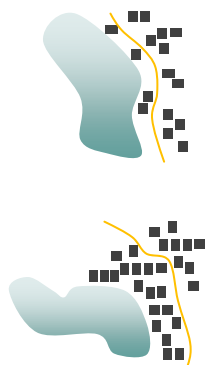
Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Typ och struktur

Områdena kring Urshult kan utvecklas till attraktiva områden för både permanent- och fritidsboende. LIS-områdena tros klara en bebyggelsestruktur med ganska stor påverkan med relativt tät struktur i form av t.ex. villaområden eller kompletterande bebyggelse längs med vägen (Rossvik). Bebyggelsen bör koncentreras i anslutning till befintliga vägar. Hänsyn bör tas till befintlig bebyggelse och känsliga strandområden. Det prioriterade området Dunshult har mycket goda förutsättningar att utvecklas för ett attraktivt boende i strandnära läge.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Nya bostäder i strandnära lägen stärker samhället Urshult.
- ✓ Bidra till att öka befolkningsunderlaget.
- ✓ Ger långsiktiga sysselsättningseffekter.
- ✓ Stärker samhällets relation till friluftsområden kring sjön Åsnen.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet stärks.

Ganska stor påverkan

7. NORRRYD OCH RYD

Berörda sjöar

1. Hönshyltefjorden

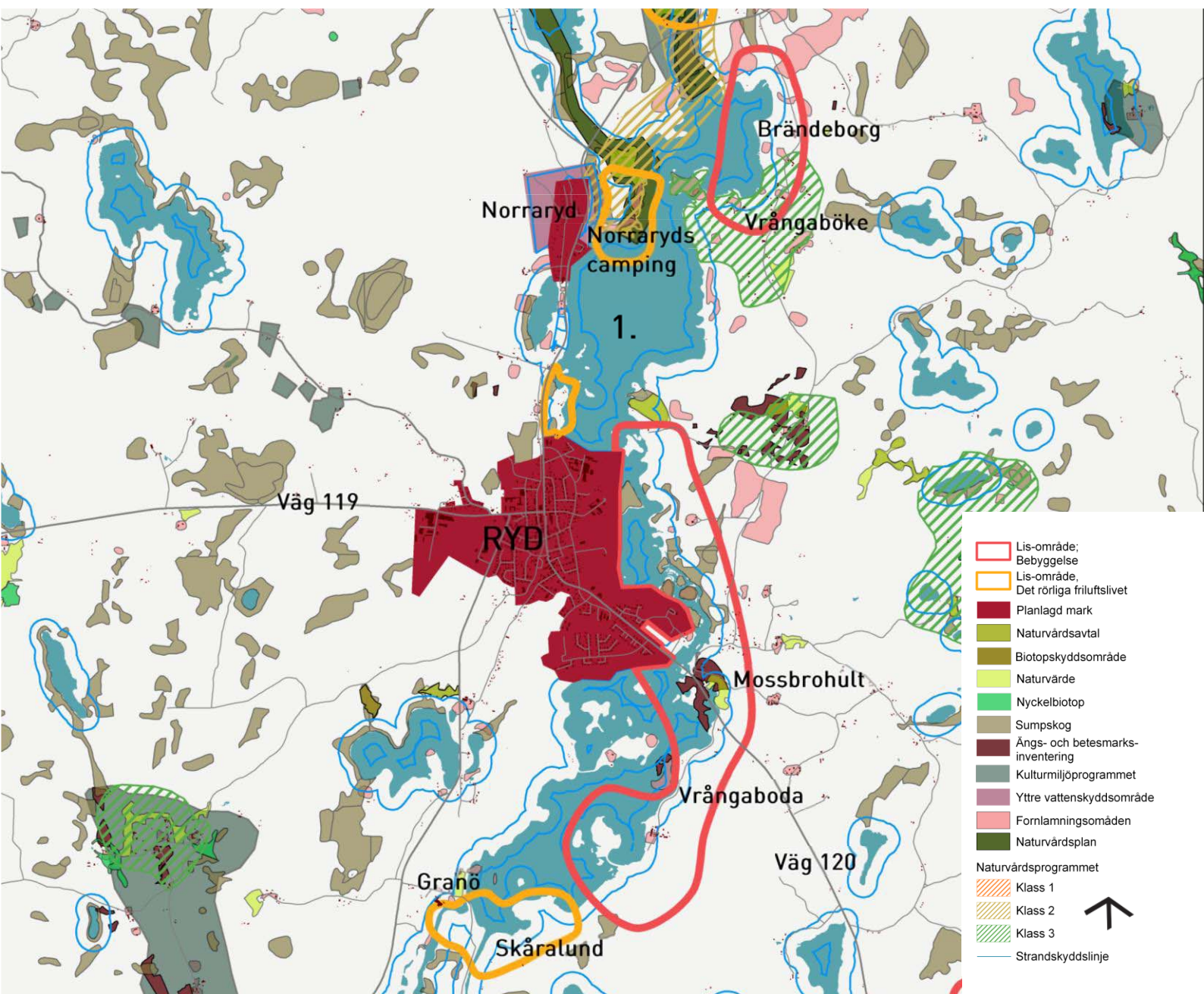
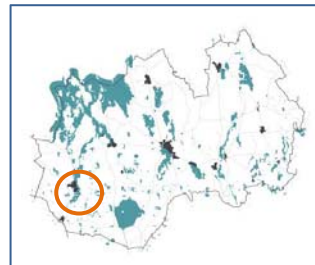
Prioriterade områden

Norraryds camping

Vrångaböke

Mossbrohult

Granö

LIS-områden kring Ryd och Norraryd i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Tätorten Ryd är den enskilt största orten efter Tingsryd. Genom Ryd passerar länsväg 119 och 126. Ryd var tidigare en viktig järnvägs punkt men idag är det expansionen längs vägarna som är viktig. Ryd har en väl utbyggd service. Norraryd ligger en kilometer norr om Ryd. Bebyggelsen består till största delen av permanentbostäder.

Utpekade LIS-områden utgör både områden för boende och för det rörliga friluftslivet invid Hönshyltefjorden. Dessa områden ligger inte i direkt anslutning till samhällena men har en naturlig koppling visuellt, via befintlig kanotled och de välutbyggda vandrings- och cykellederna. Befintlig gång- och cykelbro över Hönshyltefjorden till Ryd (anslutning till Ryds brunn) ger en bra tillgänglighet och närhet.

Hönshyltefjorden är en mycket bra fiskesjö och är en naturlig utvidgning av Mörrumsån, en del av Åsnens vattensystem. Stränderna är höga och ger vackra utblickar över sjön och vidare mot angränsande samhällen. Vägarna och utpekade leder slingrar sig relativt nära stranden med en gles gårdsstruktur. Sjön har kvaliteter för boende och för friluftslivet, vilket många gånger går hand i hand.

Området vid Mossbrohult har en naturlig koppling till Ryd via befintlig vägbro. Området kan bitvis vara lågt och lite svårtillgängligt. Området vid Vrångaböke ligger högt med vackra utblickar. Norraryds campingområde har en ganska låg strand med sankmark. Granö är kanotledens slutpunkt i söder och en knutpunkt för vandrings- och cykelleder.

Vy över Hönshyltefjorden och Ryd.

Föreslagna LIS- områden utgör en spännande bebyggelseutveckling i strandnära läge för Norraryd och Ryd. LIS-områdena uppfyller kriteriet *samhällsgeografiskt stråk där varje ort utgör en viktig nod* med närhet till två av tre attraktiva noder, vilket gör samhället attraktivt med goda utvecklingsmöjligheter för boende. Redovisade LIS-områden utgör till viss del *redan ianspråktagen mark* i form av spridda gårdar. Området har relativt *goda naturförutsättningar*, dock är vissa strandavsnitt relativt sankt. Norraryd camping utgör även en *befintlig anläggning*. Utpekade LIS-områden har cykelavstånd till Norraryd och Ryd via befintliga vägar samt via gång- och cykelbro över Hönshyltefjorden med anslutning vid Ryds brunn.

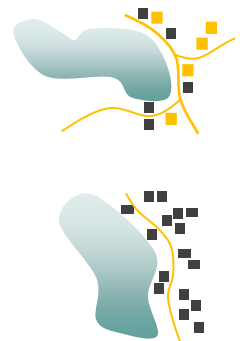
Föreslagna LIS-områden berörs av riksintresseområde enligt 4 kap miljöbalken, skyddade vatten och Åsen – Mienområdet samt riksintresse för naturmiljö, friluftslivet. Vidare berörs ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 2 och 3, spridda fornlämningar, naturvärde och områden upptagna i ängs- och hagmarksinventeringen (se karta sid 45). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Typ och struktur

Inom området Ryd och Norraryd finns prioriterade områden både för boende och det rörliga friluftslivet. Kommunen anser att just samspelet mellan dessa två utvecklingar kan stärka samhällena och dess omgivningar långsiktigt. Föreslagna LIS- områden kan utvecklas till attraktiva områden för både permanent- och fritidsboende. LIS-områdena bedöms klara en bebyggelsestruktur med liten till ganska stor påverkan. Bebyggelsen bör koncentreras i anslutning till befintliga vägar och gårdsbildningar. Kommunen är mycket restriktiv till en större exploatering. Området ska behålla sin karaktär. Hänsyn bör tas till befintlig bebyggelse, känsliga strandområden och det rörliga friluftslivet.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Nya bostäder i strandnära lägen stärker samhällena i stort och ökar möjligheten att bibehålla den befintliga servicenivån.
- ✓ Bidra till att öka befolkningsunderlaget.
- ✓ Hästgårdar kan öka attraktiviteten.
- ✓ Skapar förutsättningar för gemensam infrastruktur öster om Hönshyltefjorden.
- ✓ Boende stärker friluftslivet och vice versa.
- ✓ Bebyggelse på andra sidan sjön ”sätter sjön i mittpunkt”.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet stärks.

Liten till ganska stor påverkan

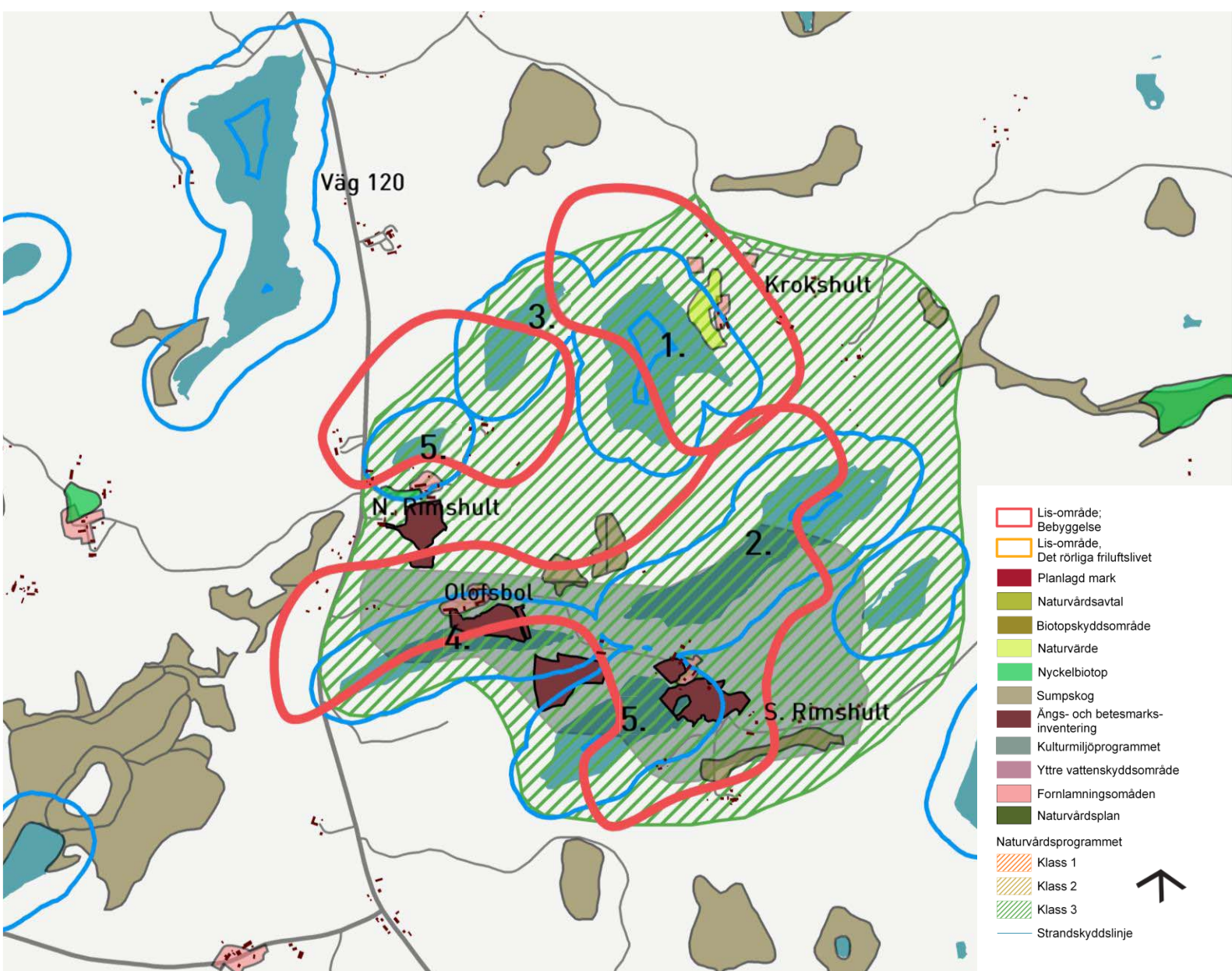
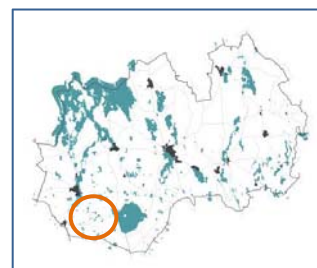
8. MINDRE SJÖOMRÅDE KRING SÖDRA RIMSHULT OCH NORRA RIMSHULT M.FL.

Berörda sjöar

1. Kroksjön	4. Olofsbolssjön
2. Sutarensjön	5. Gårdssjön (2 st)
3. Gäddegylet	

Prioriterade områden

Södra Rimshult	Norra Rimshult
Olofsbol	

LIS-områden kring södra och norra Rimshult i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

Norra och Södra Rimshult samt byn Krokshult ligger i ett område med sju sjöar. Byarna kännetecknas av vackra byggnader och fragment av äldre odlingslandskap. Området har stora landskapsvärden som kan vara känsliga för påverkan. Vägen följer delvis det relativt kuperade landskapet, vilket ger vackra utblickar och tillgängliga stränder. Trots detta är sjöarna relativt orörda. Hela området är redovisat som ett så kallat FRI-område i översiktsplanen från 1991 (se kapitel *Bilagor* samt kap 5.5.3). Framförallt gäller det mindre åtgärder för redan etablerade aktiviteter som fiske, vandrings- och cykelleder.

LIS-områdena uppfyller kriteriet *Attraktiva noder med viktiga kvaliteter*, vilket gör området till ett utvecklingsområde för det rörliga friluftslivet. Redovisade LIS-områden utgör till viss del *redan ianspråktagen mark* i form av spridda gårdar med odlad mark. Området har relativt *goda naturförutsättningar* för att utveckla friluftslivet i liten skala. Området tangerar befintliga busslinjer.

Sjölandskapet berörs av riksintresset Åsen - Mienområdet samt ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 3, ängs- och betesmarksinventering, kultur- miljöprogrammet, naturvärde och spridda fornlämningsområden (se karta föregående sida). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdsprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Typ och struktur

Området rekommenderas innehålla åtgärder för det rörliga friluftslivet med mycket liten till liten påverkan. Områdets karaktär och kvalitet ska bibehållas så att attraktiviteten i landskapet kvarstår. Åtgärder för friluftslivet ska hållas i liten skala och prioriteras till befintliga anläggningar och leder.

Mycket liten till liten påverkan

Vy över sjöarna kring södra och norra Rimshult.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ En utökning av friluftslivet med koppling till fiske och cykel- och vandringsturism ger en levande landsbygd med en förlängd säsong.
- ✓ Det rörliga friluftslivet ger sysselsättning.
- ✓ En utveckling av sjölandskapet kan stärka turismen och friluftslivet.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet förstärks.

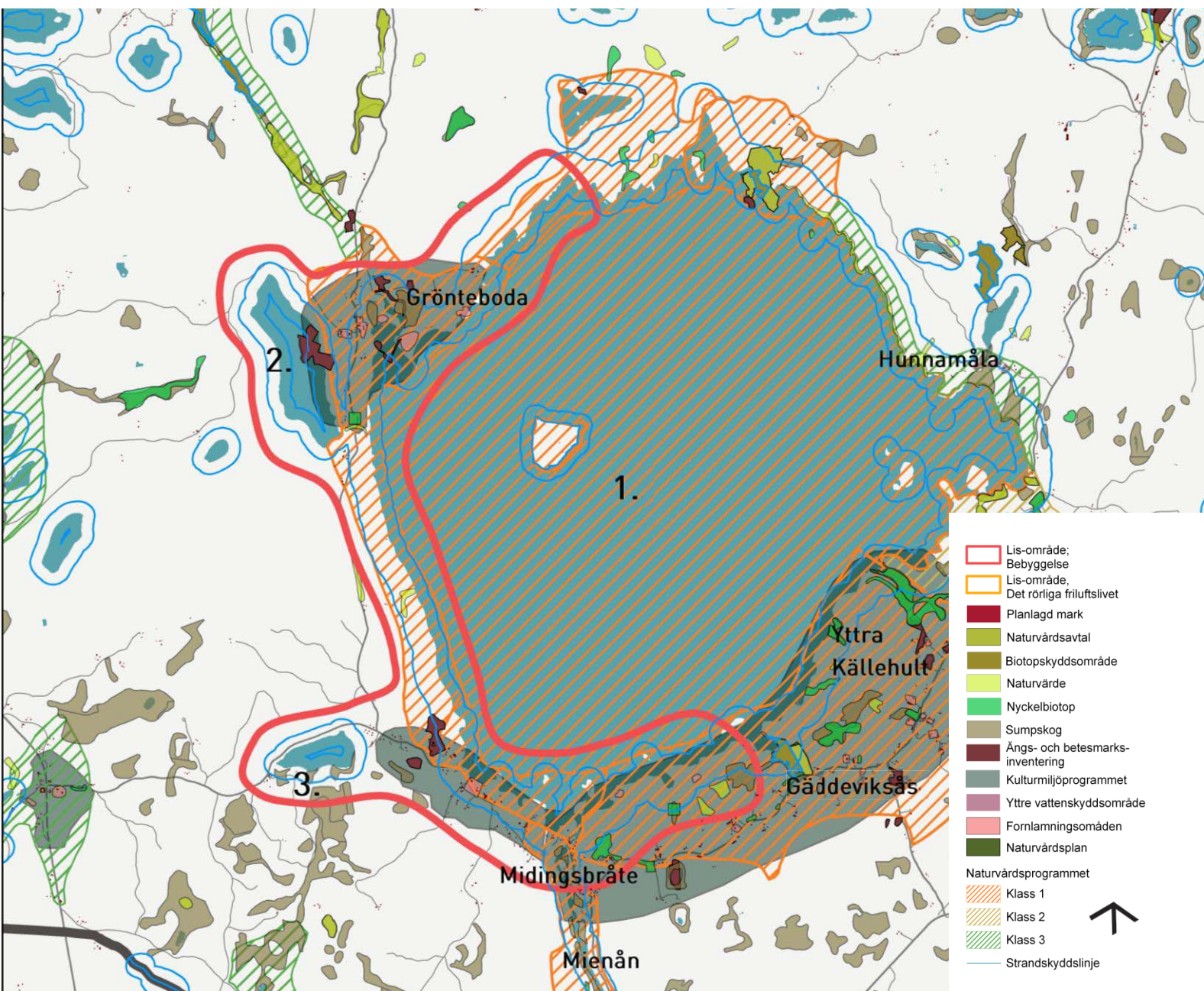
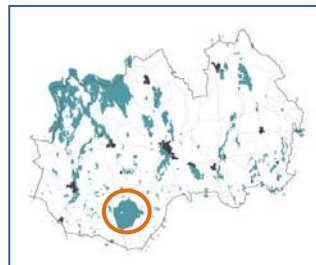
9. MIEN OMRÅDET

Berörda sjöar

1. Mien
2. Lunksjön
3. Birkesjön

Prioriterade områden

Områden kring Grönteboda
Midingsbråte

LIS-områden i Mienområdet i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

LIS-områdena uppfyller kriteriet *Attraktiva noder med viktiga kvaliteter*. Områdets goda bussförbindelser och närhet till kommunikationseffektiva stråk gör området intressant för en utveckling av boende. Redovisade LIS-områden utgör till viss del *redan ianspråktagen mark* i form av mindre byar eller gles gårdsbebyggelse med tillhörande odlad mark samt *befintliga anläggningar för det rörliga friluftslivet*. Området har relativt *goda naturförutsättningar* för att utveckla friluftslivet i liten skala.

Vid sjön Mien gäller utökat strandskydd på 200 meter. Sjön är en nästan cirkelrund sjö, som genom sin form är ovanlig i det småländska landskapet. Sjön består huvudsakligen av moränbotten. Stränderna varierar från ovanligt blockiga till flackare kullar. Skog går bortsett från i odlingsmarkerna ända ner till stranden.

Byn Midingsbråte har särskilt stora geovetenskapliga och landskapsmässiga värden och nyttjas främst för friluftsliv. Grönteboda är en gles radby med vacker bebyggelse. Hela näset mellan Mien och Lunksjön är förutom längst i norr lövskogsdominerat. Lunksjöns västra strand ligger högt och brant med få tillfartsvägar vilket gör den attraktiv men svår att utveckla för boende. Östra sidan är däremot flack med vacker lövskog. Området har många vackra platser som Långenabben och Laxasand.

Området Mien tangeras av vandrings- och cykelleder och är en attraktiv bad- och fiskesjö. Området har bra utvecklade bussförbindelser vilket ökar möjligheten att utveckla området för permanentboende. Befintlig bebyggelse har gårdskaraktär i relativt gles struktur.

Vy över sjön Mien.

Åsnen-Mienområdet berörs av riksintresse för natur, kultur, friluftsliv och yrkesfiske samt för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, utöver det geografiska riksintresset enligt 4 kap MB (se bilaga sid 88). Ett flertal skyddsvärda områden återfinns: naturvårdsprogrammet klass 1 och 2, ängs- och betesmarksinventering, kulturmiljöprogrammet, naturvärden, nyckelbiotop och spridda fornlämningsområden (se karta sid 51). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdsprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Mien ligger inom vattenskyddsområde för Karlshamns kommuns vattentäkt i Långasjön. Detta ställer krav på eventuella anläggningar för dagvatten och avloppshantering, framförallt i närheten av utloppet till Mieån som påverkar nedströms områden och primär skyddszon för vattentäkten. Frågan skall beaktas särskilt i varje enskilt fall, där påverkan kan tänkas ske.

Typ och struktur

Området rekommenderas innehålla bebyggelsestrukturer med mycket liten till liten påverkan. Områdets karaktär och kvalitet ska bibehållas så att attraktiviteten i landskapsbilden kvarstår. Åtgärder för friluftslivet ska prioriteras och koncentreras till befintliga anläggningar och leder.

Gårdsstrukturen och den glesa strukturen längs de slingriga vägarna kan förstärkas med t.ex. nya gårdar i form av hästgårdar, fritidshus, bebyggelse för att främja friluftslivet och turismen.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ En utökning av friluftslivet med koppling till fiske och cykel- och vandringsturism ger en levande landsbygd med en förlängd säsong.
- ✓ Åtgärder för det rörliga friluftslivet stärker den västra delen av kommunen, vilket kan ge nya affärsmöjligheter som på långsikt ger sysselsättningseffekter.
- ✓ Förtätning av befintliga gårdar och stråk ökar möjligheten för åretruntboende.
- ✓ Föreslagna LIS-områden kan bidra till en utveckling av lokal service.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet förstärks.

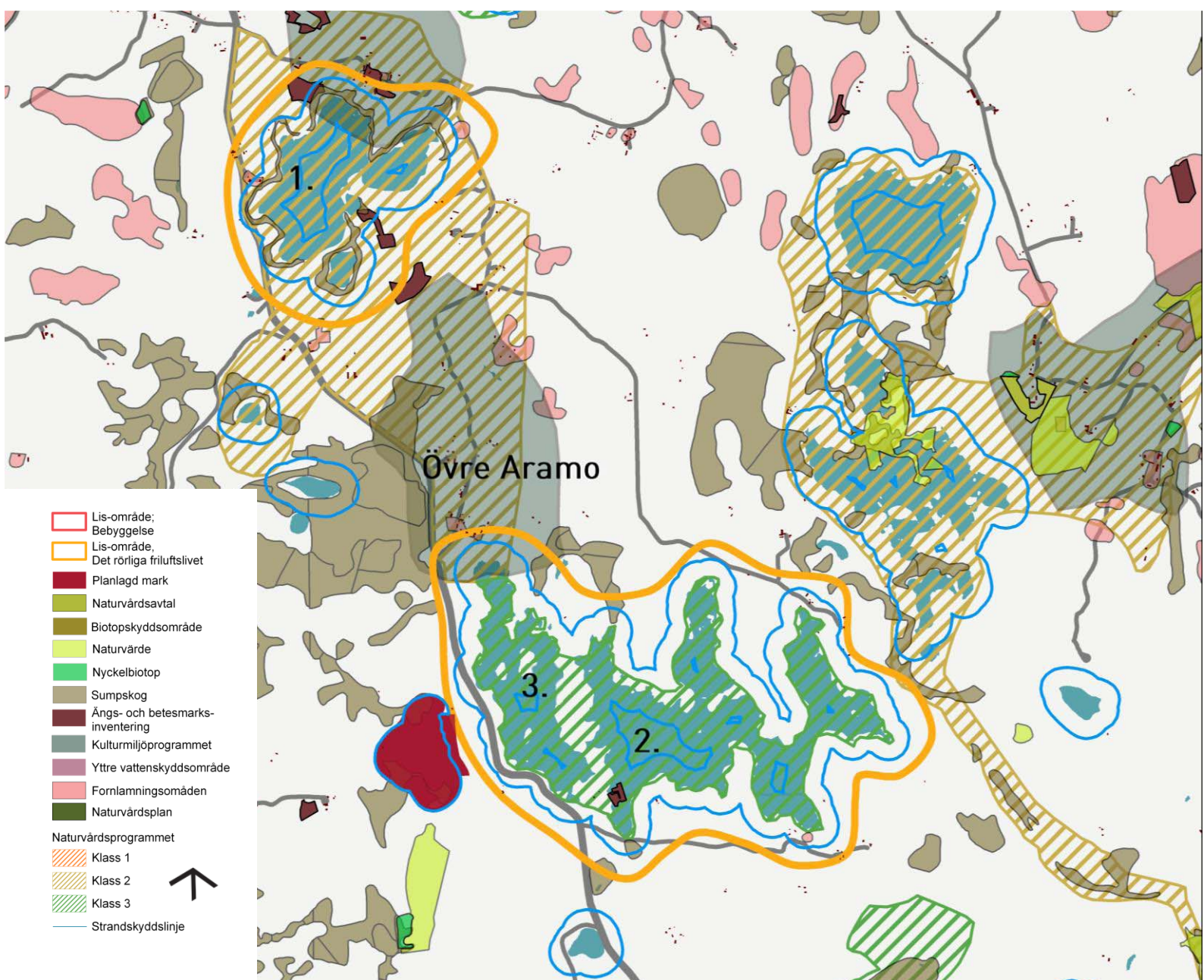
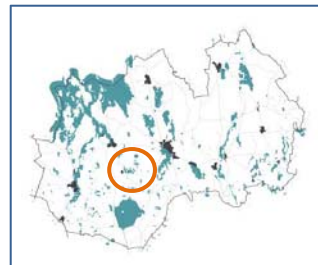
Mycket liten till liten påverkan

10. SJÖAR KRING ÖVRE ARAMO (hela sjöar)

Berörda sjöar

1. Frösjön
2. Yttre Arasjön
3. Övre Arasjön

Området innefattar hela angivna sjöar, vilket kommer att preciseras i samband med att den kommunomfattade översiktsplanen aktualiseras samt i kommande planläggning. Ingen sjö får helt kringbyggas.

LIS-områden vid sjöar kring övre Aramo i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

LIS-områdena uppfyller kriterierna *Attraktiva noder med viktiga kvaliteter och befintliga anläggningar för det rörliga friluftslivet*, vilket gör området till ett utvecklingsområde för det rörliga friluftslivet. Redovisade LIS-områden utgör till viss del *redan ianspråktagen mark* i form av spridda gårdar med odlad mark. Området har *goda naturförutsättningar* för att utveckla friluftslivet i liten skala. Området har cykelavstånd till Urshult.

Området kring Övre Aramo utgör en förlängning av sjön Åsnens friluftslivsområde. Området har god tillgänglighet via väg 120 och vägar/leder som till större delen slingrar sig både öster och väster längs sjöarnas stränder. Sjöarna omges av vandrings- och cykelleder och har goda möjligheter för fiske. Sjöarna har även spännande förutsättningar för kanotning. Vid Övre Arasjön ligger Hätteboda vildmarkscamping som utgör en naturlig knutpunkt för området.

Övre och Yttre Arasjön skiljs av Aranäset men förbinds genom en kanal. De har flikiga, blockiga stränder och måttlig igenväxning med starr, säv och bladvass. I omgivningarna växer barrskog, som mot stränderna går över i lövskog. Sjöarna utnyttjas idag för friluftsliv. De har stora landskapsmässiga och biologiska värden som kan bestå, om de bevaras så opåverkade som möjligt.

I området ligger Övre Aramo som ursprungligen är en jordbruksby med flera gårdar. Söder om gårdarna finns vackra betesmarker. Mellan byn Buskabodagölen och Frösjön framträder en rullstensås som i Frösjön bildar vackra uddar och öar. Vid Frösjöhult är landskapet mycket tilltalande med kullar, björkhagar, torrbackar och åkrar.

Hätteboda vildmarkscamping

Vy över Frösjön.

Hela området är redovisat som ett så kallat FRI-område i översiktsplanen från 1991 (se kapitel *Bilagor* samt kap 5.5.3). Framförallt gäller det mindre åtgärder för redan etablerade aktiviteter som fiske, vandrings- och cykelleder.

Sjölandskapet berörs av riksintresse Åsen-Mienområdet samt i norr av riksintresse enligt 4 kap miljöbalken, skyddade vatten. Området inrymmer även ett flertal skyddsvärda områden: naturvårdsprogrammet klass 3, kulturmiljöprogrammet, mindre områden upptagna i ängs- och betesmarksinventeringen samt spridda fornlämningsområden (se karta sid 54). Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdsprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Typ och struktur

Området rekommenderas innehålla åtgärder för det rörliga friluftslivet med mycket liten till liten påverkan. Områdets karaktär och kvalitet ska bibehållas så att attraktiviteten i landskapet kvarstår. Åtgärder för friluftslivet ska begränsas till liten skala och prioriteras till befintliga anläggningar och leder. Åtgärder ska underlätta och utveckla den befintliga verksamheten.

Mycket liten till liten påverkan

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Förbättra möjligheterna för turism och friluftslivet.
- ✓ Utökad turistverksamhet ger serviceunderlag till Urshult.
- ✓ En utökning av friluftslivet med koppling till fiske och cykel- och vandringsturism ger en levande landsbygd med en förlängd säsong.
- ✓ Det rörliga friluftslivet ger sysselsättning.
- ✓ En utveckling av sjölandskapet tros även kunna stärka turism och friluftslivet i ett större sammanhang – Åsnen-Frösjön-Yttre Arasjön-Mien.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet förstärks.

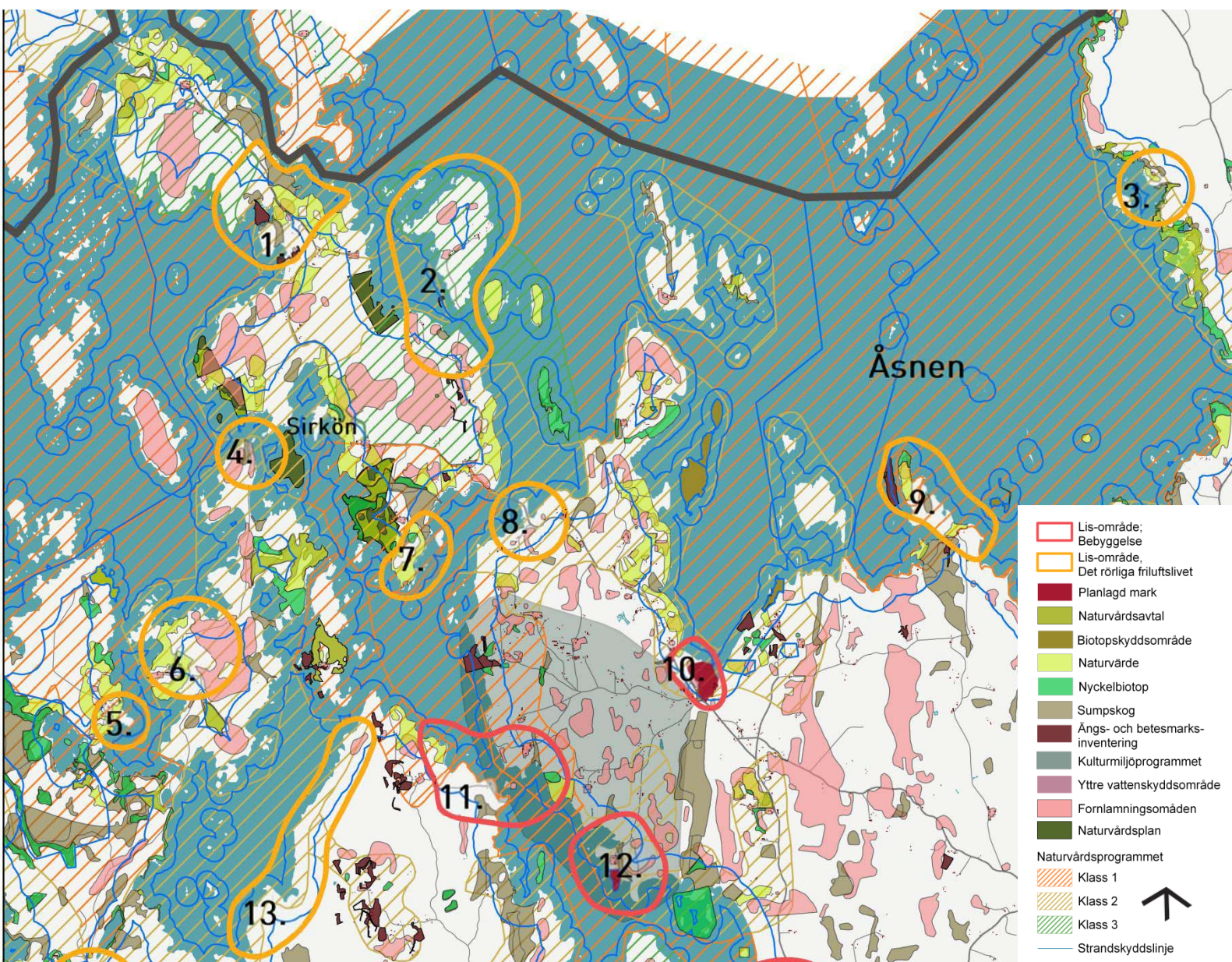
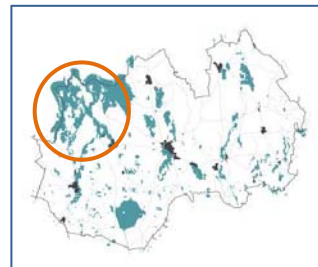
11. OMRÅDEN INTILL SJÖN ÅSNEN M.FL.

Berörda sjöar

Åsnen, Hultasjön, Krampen

Prioriterade områden (norra delen)

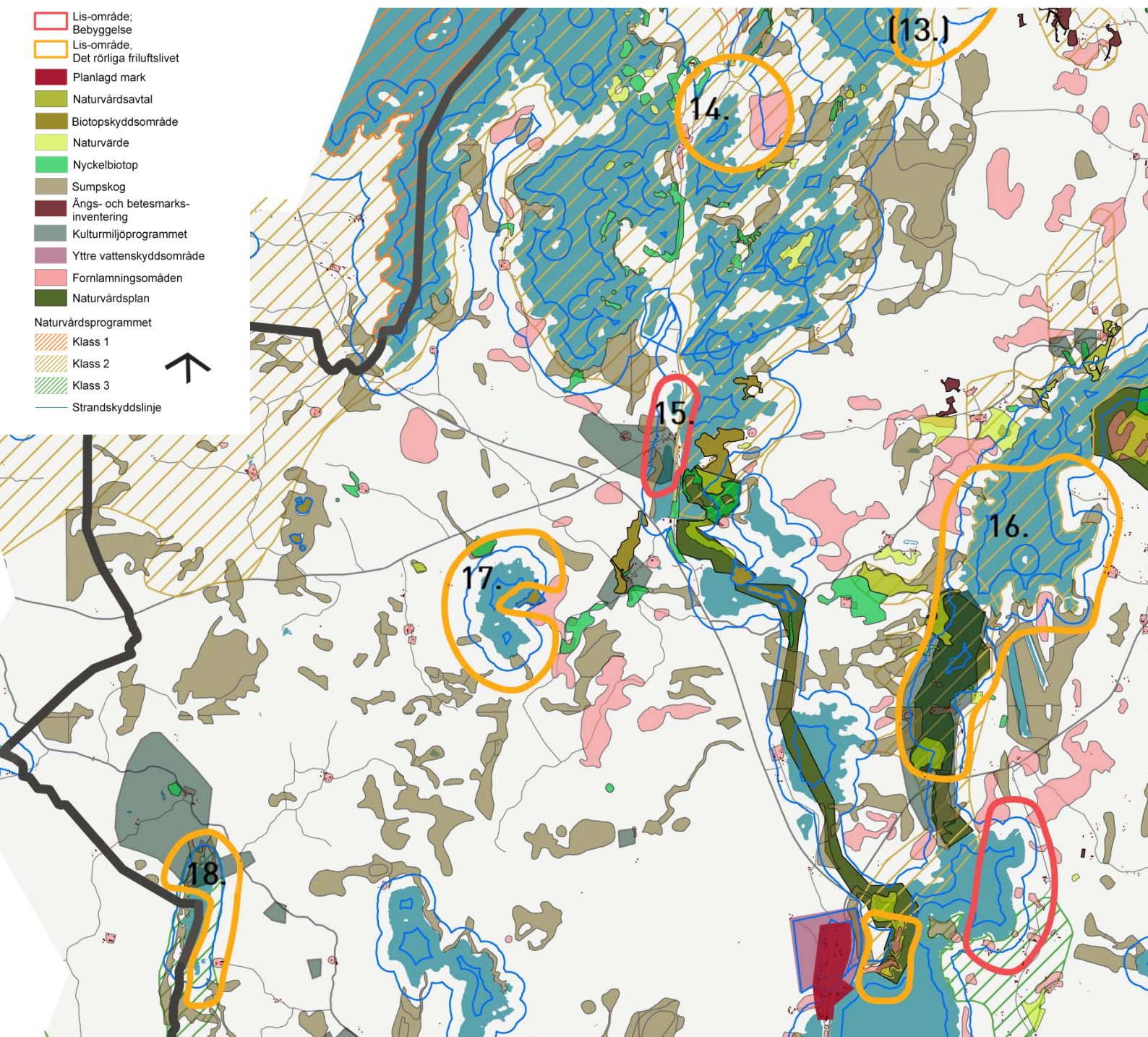
1- Hunshult	8- Rörvik
2- Borgön	9- Bosund
3- Urstorp	10- Kärrasand
4- Stommareudde	11- Tåget
5- Vrigstad	12- Fålaboda
6- Getnö	13- Näsudden
7- Rotahult	

LIS-områden vid sjön Åsnen (norra delen) i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Prioriterade områden (södra delen)

- 14- Toftåsa
- 15- Ränebäcksfjorden (Ålshult)
- 16- Havsbältefjorden (Sjöaryd, Blidingsholm)
- 17- Hultasjön (legen sjö, ej del av Åsnen)
- 18- Krampen (legen sjö, ej del av Åsnen)

LIS-områden vid sjön Åsnen (södra delen) i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

LIS-områdena uppfyller kriteriet *Attraktiva noder med viktiga kvaliteter*, vilket gör området till ett utvecklingsområde för det rörliga friluftslivet. Områdets goda bussförbindelser och närhet till *kommunikationseffektiva stråk* stärker denna utveckling, vilket även gör området lämpligt för boende. Redovisade LIS-områden utgör till viss del *redan ianspråktagen mark* i form av mindre byar eller gles gårdsbebyggelse med tillhörande odlad mark samt *befintliga anläggningar för det rörliga friluftslivet*. Området har relativt *goda naturförutsättningar* för att utveckla friluftslivet i liten skala i befintliga eller nya baspunkter.

Den planerade nationalparken Västra Åsnen omfattar ca 200 öar och holmar samt ett antal uddar och halvöar med ädellövskog. Området saknar i stort sett bebyggelse och hela övärlden ger ett starkt intryck av vildmark, ett märkligt förhållande för denna del av landet. Åsnens betydelse för fågellivet är välkänt och sjön är upptagen på listan över våtmarker av internationell betydelse (Ramsarkonventionen). Nu föreslagna LIS-områden påverkar inte den planerade nationalparken. Dock bör all förändring inom området göras varsamt och med hänsyn till övriga intressen.

Åsnenområdet är genom sina unika naturresurser ett strategiskt område både ur regionalt och nationellt perspektiv. I dokumentet *Åsnen i översiktsplaneringen, planeringsunderlag 2004* läggs en grund för samsyn mellan de berörda kommunerna och Länsstyrelsen beträffande förutsättningar och kvaliteter i området samt för framtida utveckling. Detta dokument ligger som grund för kommunens arbete med framtagande av prioriterade LIS-områden. Kommunen har beslutat att Åsnen kan utgöra ett LIS-område trots alla värden och skydd. Områdets strandområden kan på vissa platser utvecklas för det rörliga friluftslivet såväl som för boende.

I *Åsnen i översiktsplaneringen* beskrivs utvecklingen av boende i Åsnenområdet. Kommunen har i detta arbete tagit fasta på det ställningstagande som länsstyrelsen har gjort vad gäller utveckling av permanent- och fritidsboende. I området finns plats både för permanentboende och fritidsbebyggelse. För att områdets värden ska kunna bestå och utvecklas måste det finnas människor som bor permanent och brukar marken. Utpekade prioriterade områden för boende återfinns vid samlad bebyggelse, områdesbestämmelser och detaljplanlagt område. Områdena är idag redan ianspråktaga och har en bra grundstruktur i vägnätet för nya etableringar. Vid större satsningar bör den tekniska infrastrukturen ses över.

Utpekade prioriterade områden för friluftslivet återfinns vid befintliga anläggningar eller spontant uppkomna rastplatser. De unika värdena vid sjön Åsnen är extra angelägna att ta tillvara, nyttja och utveckla. Området är känsligt för påverkan men även en stor kvalitet och attraktion för Tingsryds kommun. En utveckling av området ger en direkt landsbygdsutveckling i ett hållbart och långsiktigt perspektiv.

I Åsnenområdet har under senare år campingplatser utvecklats och fler leder som berör området tillkommit. Fisket har utvecklats mot mer turistfiske, en av områdets viktigaste attraktioner.

Ängsfruktsodlingarna i Urshultsområdet, liksom alla värden i kulturlandskapet, har lyfts fram ytterligare. Åsnens naturvärden och det rika fågellivet har alltmer uppmärksamrats internationellt.

Sjön Åsnen har en strandlinje av 737 km och är landets tjugonde sjö med sina 150 km². Mitt i Åsnen går i nord-sydlig riktning två vägförbindelser som möts på Sirkön. Kring Åsnens norra och nordöstra vikar utbreder sig jordbruksbygder, där strandängar och kärrmarker övergår i sjöns vassvegetation.

I övriga delar är stränderna steniga och blockiga och skog går oftast ned till vattnet. Ett karaktäristiskt drag är rikedomerna på lövskog med mycket ek och bok. För utförligare beskrivning av Åsnens vattenmiljö, biologiska mångfald och växt- och djurliv se *Åsnen i översiktsplaneringen, planeringsunderlag 2004*.

Åsnenområdet har ett väl utvecklat friluftsliv med ett beroende av just vattnet och stränderna. Flera campingplatser har anlagts och området är mycket populärt sommartid. En kanotled och flera skyltade vandrings- och cykelleder med iordningställda rastplatser går genom området. Ett antal småbåtshamnar och små caféer finns också. Sjön är relativt grund och lämpar sig inte för segelbåtar eller större motorbåtar.

Delar av Åsnenområdet är redovisat som ett så kallat FRI-område i översiktsplanen från 1991 (se kapitel *Bilagor* samt kap 5.5.3). Framförallt gäller det mindre åtgärder för redan etablerade aktiviteter som fiske, vandrings- och cykelleder.

Vy över sjön Åsnen.

Området berörs av riksintresse enligt 4 kap miljöbalken, skyddade vatten. Åsnen-Mienområdet och Natura 2000 (Natura 2000 är ett undantagsområde enligt de kommunala urvalskriterierna). Vidare berörs området av riksintresse för naturvård, friluftsliv, yrkesfiske, kulturmiljövård. Åsnenområdets många olika riksintresseområden ska inte ses som ett hinder för utveckling. Vissa områden kan dock ha så stora natur- och kulturvärden att lokaliseringen måste anpassas beträffande placering i landskapet och/eller att särskilda krav måste ställas på utformning. Exempel på sådana områden är område 15 och 17, Rännebäcksfjorden och Havsbältesfjorden. Nedströms Rännebäcksfjorden (Trässhult kanal m.m.) är det grunt, vilket gör att kanoter fastnar i botten och förstör musslor, varför en utveckling av kanotning kan vara olämplig och kräver vidare utredning om det blir aktuellt. I hela Trässhults kanal pågår arbete med områdesskydd. För ytterligare beskrivning av åtgärder förenliga med riksintresset se *Åsnen i översiktsplaneringen, planeringsunderlag 2004*.

Området inrymmer även ett flertal skyddsvärda områden: naturreservat, naturvårdsprogrammet klass 1-3 och mindre områden upptagna i ängs- och betesmarksinventeringen, område med naturvårdsplan, fågelskyddsområden, ekologiskt känsliga områden, kulturmiljöprogrammet, naturvärde, nyckelbiotoper samt spridda fornlämningsområden. För ytterligare information se kartor sid 57-58, gällande översiktsplan samt *Åsnen i översiktsplaneringen, planeringsunderlag 2004*. Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdsprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Vid den återkommande aktualitetsförklaringen av Översiktsplanen bör kommunen stämma av rekommendationerna i *Åsnen i översiktsplaneringen* mot kommunens föreslagna LIS-områden, hur utvecklingen har varit, beträffande omfattningen av ny bebyggelse och anläggningar liksom av besöksstrycket från turism och friluftsliv.

Typ och struktur

Området rekommenderas innehålla åtgärder för det rörliga friluftslivet med mycket liten till liten påverkan. Områdets karaktär och kvalitet ska bibehållas så att attraktiviteten i landskapet kvarstår. Åtgärder inom utpekat utvecklingsområde ska hållas i liten skala och prioriteras till befintliga anläggningar och leder.

Hunshult bör särskilt beaktas eftersom detta är blickfånget mot öster från övärlden. Omfattande verksamheter vid vattnet bör samlas i anslutning till befintlig anläggning i Mjölkenabben som från sjösidan ligger diskret längst inne i viken. Detsamma gäller Stommare udde, där eventuella anläggningar för friluftslivet bör lokaliseras till den centrala delen och inte vid stranden eftersom den planerade nationalparken är tänkt att gränsa mot både väster, norr och öster. Känslan av vildmark och orördhet ligger till grund för Naturvårdsverkets bedömning att området är väl lämpat som nationalpark.

Utöver ovan nämnda områden har flera prioriterade områden, t.ex. Blidingsholm och Rotahult, direkt närhet till naturreservat, natura 2000 samt övriga värden, vilket ställer stora krav på hänsyn vid förändringar i området.

Mycket liten till liten påverkan

Inom Åsnenområdet återfinns även områden för boende. En utveckling av boende i Åsnenområdet kan i större utsträckning ske vid befintliga byar och stråk. Då Åsnens strandskydd är utökat till 200 meter anser kommunen att områden med strandkontakt bör säkerställas som LIS-områden så att områdets attraktivitet stärks.

Rastplatser och anläggningar som är i behov av strand- och vattenkontakt bör vidareutvecklas med stor hänsyn till platsernas värde för närrekreation. Baspunkter för detta ändamål bör etableras vid de prioriterade LIS-områdena med parkering, affär, kanotuthyrning, fiskekortförsäljning, information om området, camping och eventuell annan övernattningspunkt. Kanotuthyrare bör förmås att lägga start- och landningspunkter vid baspunkterna. Inom de prioriterade områdena får även boende kopplat till det rörliga friluftslivet förekomma.

För att bl.a. förbättra underlaget för baspunkternas service kan även fritidsbebyggelse utvecklas inom de prioriterade områdena.

Enligt *Åsnen i översiktsplaneringen, planeringsunderlag 2004* finns det plats både för permanentboende och fritidsbebyggelse. För att områdets värden ska kunna bestå, tas till vara och utvecklas måste det finnas människor som bor permanent och brukar marken. Rätt placerad kan fritidsbebyggelsen bli ett tillskott också för turismen, då fritidshus kan hyras ut när inte ägaren är där. Fritidsboende förbättrar underlaget för service och fler boende sommartid gör området tryggare.

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

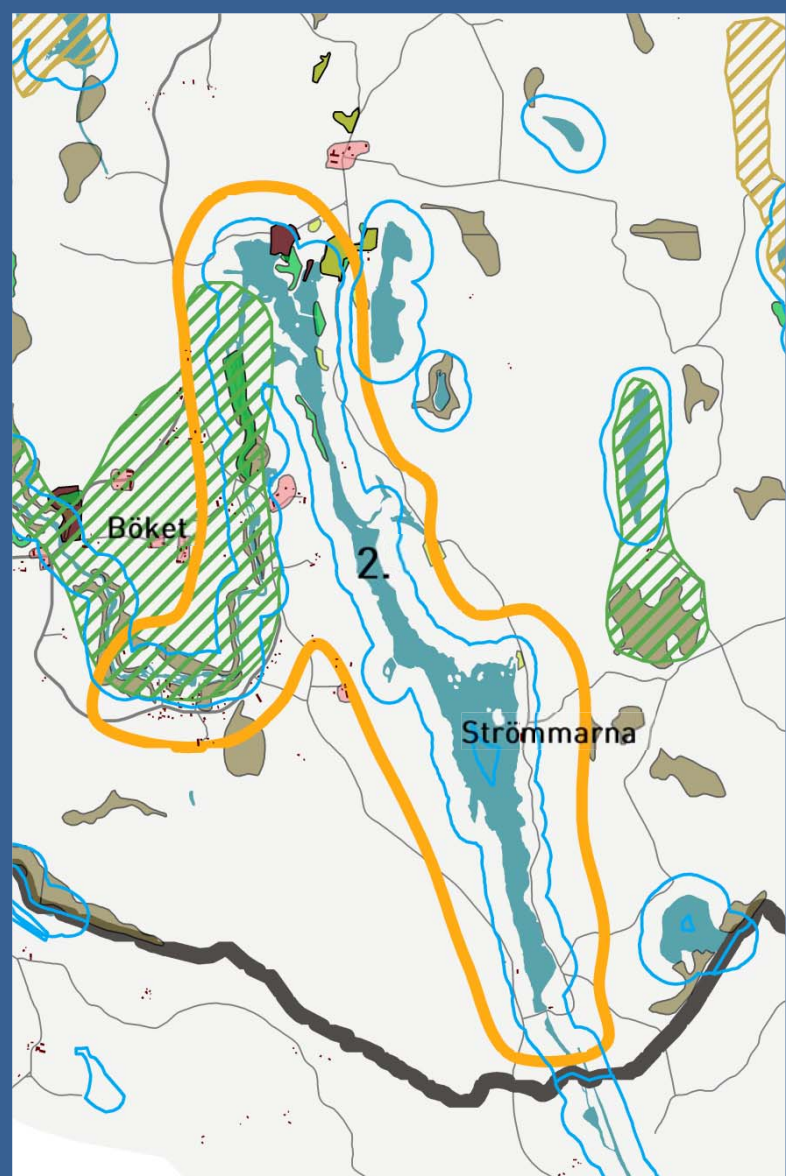
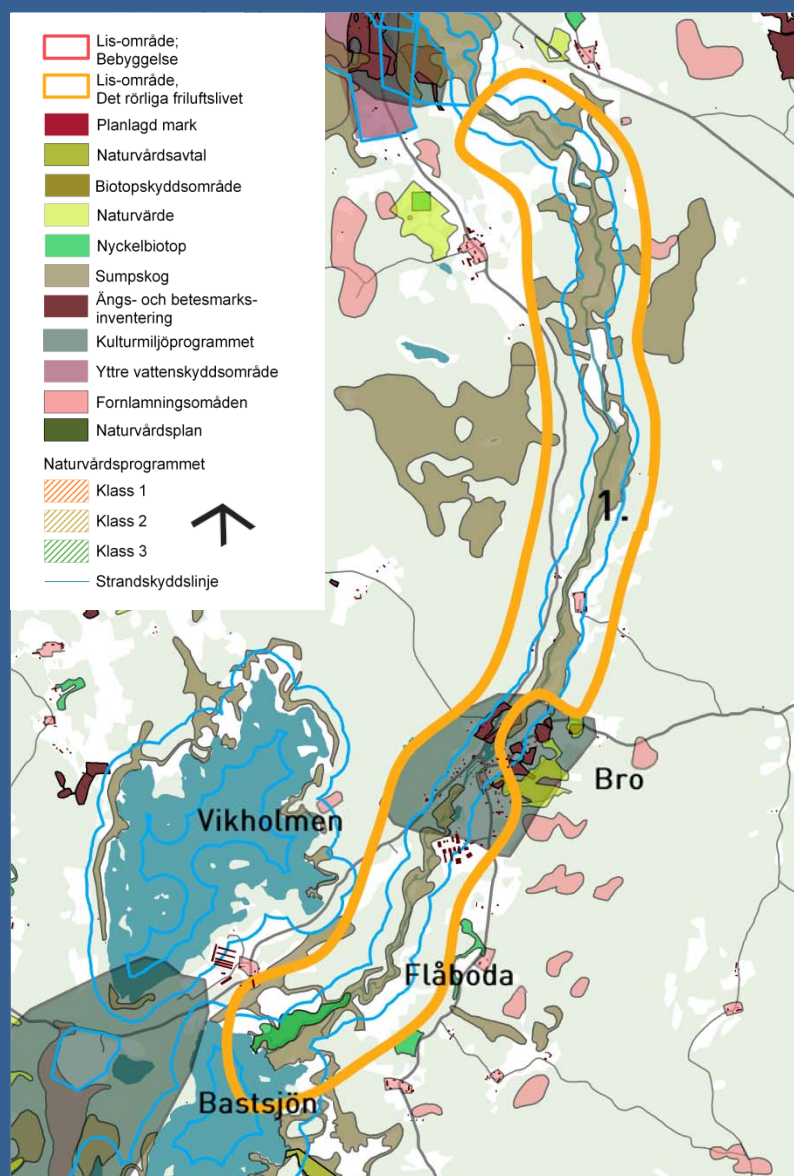
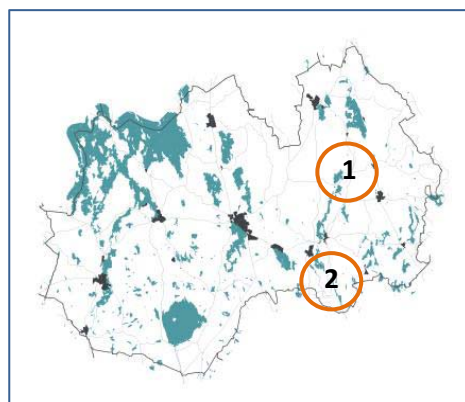
- ✓ Förbättra möjligheterna för turism och friluftslivet.
- ✓ Utökad turistverksamhet ger serviceunderlag till hela kommunen med fokus på Urshult, Ryd, Tingsryd och Väckelsång.
- ✓ En utökning av friluftslivet med koppling till fiske och cykel- och vandrings-turism ger en levande landsbygd med en förlängd säsong.
- ✓ Det rörliga friluftslivet ger sysselsättning.
- ✓ En utveckling av sjölandskapet tros även kunna stärka turism och friluftslivet i ett större sammanhang – Åsnen-Frösjön-Yttre Arasjön-Mien.
- ✓ Positiva mellankommunala effekter.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet förstärks.
- ✓ Kan ge underlag till förbättrad infrastruktur exempelvis förbättrade vägar och fler linjebussar.
- ✓ Ökad byutveckling i områden som Kärrasand, Rössvik, Sirkön, Ålshult, Tåget och Sännahult.

12. RONNEBYÅN (NORRA OCH SÖDRA)

Berörda vattendrag

1. Ronnebyån (norra)

2. Ronnebyån (södra)

LIS-områden vid norra (tv) resp södra (th) Ronnebyån i förhållande till befintliga natur- och kulturvärden

Förutsättningar

LIS-områdena uppfyller kriteriet *Attraktiva noder med viktiga kvaliteter*, vilket gör området till ett utvecklingsområde för det rörliga friluftslivet. Områdets närhet till bussförbindelse och de *kommunikationseffektiva stråken* stärker denna utveckling. Redovisade LIS-områden utgör till viss del *redan ianspråktagen mark* i form av mindre byar eller gles gårdsbebyggelse samt *befintliga anläggningar för det rörliga friluftslivet*. Området har relativt *goda naturförutsättningar* för att utveckla friluftslivet i liten skala och i befintliga eller nya baspunkter.

Ronnebyån mellan Korrö och Bro (norra delen) är mångformig och i stora delar orörd. Höga och välbildade getryggsåsar växlar med kullformigt landskap. Korrö hantverksby har vuxit fram successivt sedan mitten av 1500- talet. Anslutande naturreservat (Korrö) undantas från LIS-områden. I byn Bro öppnar sig ett vackert kulturlandskap och här återfinns ett flertal sällsynta arter. Även här undantas naturreservatet från LIS.

Vid Strömmarna (södra delen) följer ån sprickbildningar i berggrunden, vilket medför märkliga ändringar i flödesriktningar. På båda sidor om dammen i Fagerfors forsar vattnet. Området är starkt kulturpåverkat men på holmar i dammen finns en ursprunglig flora. Landskapet har mycket stora landskapsmässiga, geovetenskapliga och biologiska värden. Ronnebyån utnyttjas flitigt för friluftsliv. Det är ett av kommunens mest välbesökta områden. Bland annat går det en kanotled från sjön Viren via Ronnebyån förbi Dångebo och Konga och vidare på Ronnebyån till den sydliga anslutningspunkten Hjorthålan i Ronneby kommun.

Vy över Ronnebyån, Strömmarna.

Ronnebyån norra berörs av riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § Miljöbalken och kulturmiljövård. Ronnebyån södra berörs inte av något riksintresse. Området är också översvämningskänsligt. Vattendragen inrymmer även ett flertal skyddsvärda områden. Ronnebyån skyddas av naturvårdsprogrammet klass 2-3, spridda fornlämningsområden, nyckelbiotop, mindre områden upptagna i ängs- och betesmarksinventeringen samt yttre vattenskyddsområde (se karta sid 63). För området uppsatta riktlinjer se gällande översiktsplan. Hänsyn till berörda värden ska tas för respektive område i varje enskilt fall. Utförligare beskrivning av skyddsvärda områden finns i naturvårdsprogrammet Kronobergs Natur (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989).

Typ och struktur

Området rekommenderas innehålla åtgärder för det rörliga friluftslivet med mycket liten till liten påverkan. Områdets karaktär och kvalitet ska bibehållas så att attraktiviteten i landskapet kvarstår. Åtgärder för friluftslivet ska hållas i liten skala och prioriteras till befintliga anläggningar och leder. Åtgärderna ska underlätta och utveckla den befintliga verksamheten.

Mycket liten till liten påverkan

Uppfyllda kriterier för landsbygdsutveckling

- ✓ Förbättra möjligheterna för turism och friluftslivet.
- ✓ Utökad turistverksamhet ger serviceunderlag till Dångebo och Konga via kanotleden.
- ✓ En utökning av friluftslivet med koppling till fiske och cykel- och vandrings-turism ger en levande landsbygd med en förlängd säsong.
- ✓ Det rörliga friluftslivet ger ökad sysselsättning.
- ✓ Förstärkning av ett turiststråk längs Ronnebyån.
- ✓ Kan ge underlag till förbättrad infrastruktur.
- ✓ Landskapets tillgänglighet och attraktivitet förstärks.